

ŽELEZAR

Jesenice, 18. avgusta 1988

Številka 33 • XXXVII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25 - letnici predsednik Tito odlikoval z redom za slug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnovič, tehnični urednik Dare Bradaškja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, novinarka Tanja Kastelic, administracija — Mira Šifrer in Dinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavak in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Delovni cilji in uresničevanje

Proizvodnja in prodaja v številkah

Obrati	Skupna proizvodnja			Proizvodnja za prodajo		
	Ind. mes.	Ind. leto	Količ. meseč.	Ind. mes.	Količ. kumulat.	Ind. kumulat.
Jeklarna 1	99,2	101	—	—	—	—
Jeklarna 2	94,4	98	—	—	—	—
Livarna	64,9	90	—	—	407,1	58
VBS	85,2	100	1.167,8	54,3	32.951,4	107
HVB	112,2	109	4.154,1	115,1	63.165,8	110
HVJ	119,6	110	1.031,3	112,9	13.824,2	110
PVT	107,0	103	663,4	86,1	12.712,5	104
VDP	81,4	92	2.627,5	89,2	40.007,8	95
Žičarna	96,1	92	902,2	73,5	16.196,8	90
Jeklovlek	83,3	101	847,2	88,6	17.228,6	105
Elektrode	87,0	107	647,3	96,4	13.605,5	104
Želbljarna	102,6	105	307,1	103,7	5.225,6	104
Valjar. žice in profilov	90,0	98	354,7	82,4	8.702,6	137
Železarna	95,6	100	12.702,6	90,6	224.027,9	104

Po prvi polovici tega dopustniškega meseca lahko ugotovimo, da na nivoju Železarni niti pri skupni proizvodnji niti pri odpremi ne dosegamo količin, ki smo si jih zastavili s precej višjim operativnim programom (gospodarski načrt dosegamo), čeprav istočasno lahko ugotovimo, da smo v preteklem tednu proizvajali dobro in precej nadoknadili izpadlo proizvodnjo, predvsem pri odpremi (v primerjavi s 1. dekadom t. m.).

Pregled skozi obrate za ta teden nam pokaže, da:

● V Jeklarni 1 sicer dosegajo fizično proizvodnjo, še vedno pa so težave pri izdelavi »čistih« jekel, kjer nikakor ne moremo zadostiti zahtevam trga.

● Zelo dobro so proizvajali v Jeklarni 2 in bodo ob takem tempu do konca meseca lahko nadoknadili vso izpadlo proizvodnjo prve deкаде.

● Livarna je specifičen obrat, kjer imajo izdelki majhno težo, zato že vsak težji odlitek bistveno spremeni doseganje načrtovanih obvez.

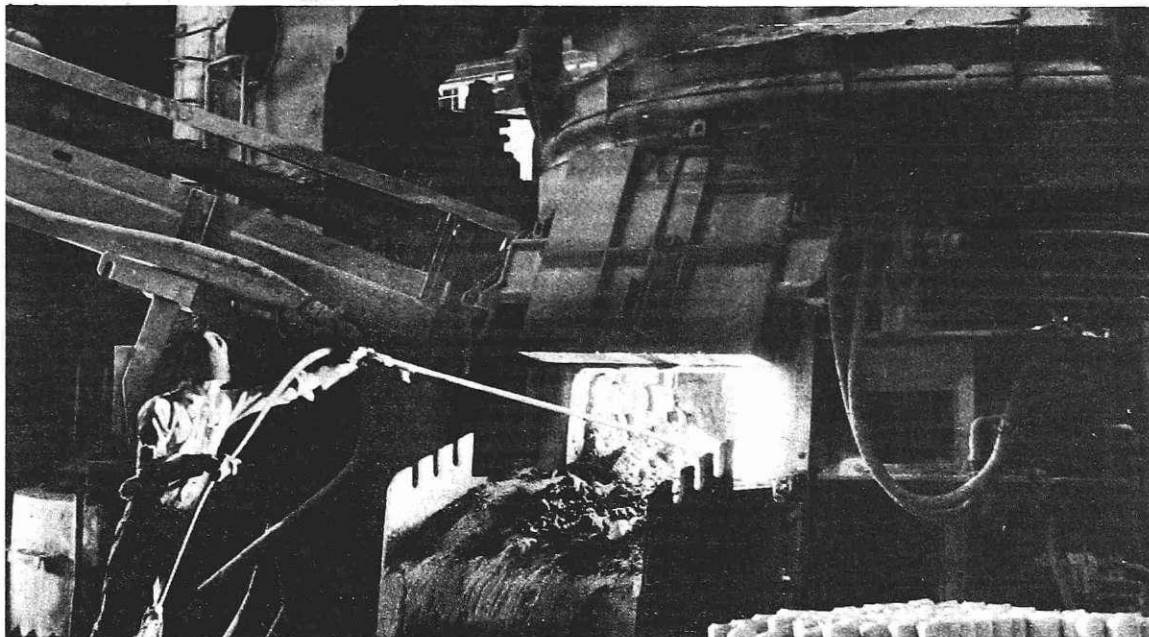
● Nedoseganje predvidene proizvodnje v Valjarni bluming-štelkel je posledica velike zaloge surovega jekla pred globinskimi pečmi in zaloge trakov za štelklo.

● V Valjarni debele pločevine so v tem tednu delali dobro, saj so pri skupni proizvodnji za 13 % izboljšali rezultat prve deкаде.

● Zaradi izredno velikih zastojev in okvar v Valjarni žice in profilov močno zaostajajo za načrtom, zato prelagajo programe valjanja; pojavljajo se težave pri preskrbi vložka za Jeklovlek in Žičarno.

● Žičarna, Jeklovlek in Elektrode trenutno zaostajajo za cilji, vendar imajo ob upoštevanju tehnoloških poti in v primeru, da ne pride do večjih okvar in težav z vložkom, še vse možnosti, da svoje mesečne programe izpolnijo.

Vodja Plana procesa:
Miloš Piščanec

ASEA elektropeč (foto: Irena Kučina)

Družbene obveznosti v prvem polletju

Obračunane družbene obveznosti Železarni Jesenice v prvem polletju letos so znašale 23.576 milijonov dinarjev, kar je za 146 % oziroma za 14.007 milijonov dinarjev več kot v prvem polletju 1987. Prispevki iz osebnega dohodka so znašali 11.870 milijonov dinarjev, obveznosti iz dohodka 4.055 milijonov dinarjev, obračunane obveznosti, ki jih financiramo iz akumulacije oziroma lastnih sredstev, pa so znašale 7.652 milijonov dinarjev.

Analiza posameznih skupin prispevkov

I. Prispevki iz osebnega dohodka so znašali 11.870 milijonov dinarjev in so se glede na prvo polletje 1987 povečali za 291 % oziroma za 8.833 milijonov dinarjev. Povečanje je odraz prenosa nekaterih prispevkov iz dohodka v prispevke iz osebnega dohodka in s tem višje vrednosti osnove za obračun, to je bruto OD. Višina bruto OD je namreč glede na višino v predhodnem letu korigirana s faktorjem, ki je odraz

višjih in novih prispevnih stopenj iz bruto OD v letu 1988.

Nespremenjene prispevne stopnje so ostale le pri republiškem davku iz OD za dopolnilno delo in davku za pogodbeno delo.

Nov v tej skupini prispevkov je prispevek za zaposlovanje, ki ga v letošnjem letu obračunavamo po stopnji 0,30 % od osnove bruto OD in prispevek republiški telesni kulturni skupnosti, ki je zajet v zbirni stopnji in znaša 0,04 %.

Največje povečanje prispevne stopnje je pri prispevku skupnosti zdravstvenega varstva (za 10,73 %) in skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja (za 6,31 %).

Prispevne stopnje so se zmanjšale pri prispevku občinski skupnosti otroškega varstva (po delovnem mestu), dodatnem prispevku solidarnosti za Črno goro, skupnosti otroškega varstva občine po domicilu, občinski izobraževalni skupnosti, občinski kulturni skupnosti, republiški kulturni skupnosti, občinski telesnokulturni skupnosti, občinski skupnosti socialnega varstva ter pri republiškem in občinskem prispevku (davku) iz OD.

II. Obračunani prispevki iz dohodka oziroma čistega dohodka so znašali 11.706 milijonov dinarjev in so se povečali za 79 % oziroma 5.714 milijonov dinarjev.

1. Obračunani prispevki za splošne družbene potrebe so znašali 2.456 milijonov dinarjev in so se v primerjavi s prvim polletjem 1987 povečali za 166 % oziroma za 1.531 milijonov dinarjev, pokrili pa smo jih v vrednosti 511 milijonov dinarjev. V tej skupini prispevkov sta dva prispevka neodvisna od višine ustvarjenega dohodka. To sta prispevka za SLO in DS ter prispevek za solidarnostno štipendiranje, ki ju obračunavamo od osnove bruto OD in smo ju pokrili v višini celotne obračunane obveznosti za prvo polletje 1988. Vsi ostali prispevki te skupine pa so odvisni od višine ustvarjenega dohodka. Pri tem je davek iz dohodka znašal 131 milijonov dinarjev in je bil za 125 % oziroma 73 milijonov dinarjev večji od obračunane davka za prvo polletje 1987. Obveznost za Železarno je bila višja zaradi višje osnove za obračun davka, sprememba pa je bila tudi pri izračunu osnove za obračun davka.

Obračunani prispevek za solidarnost iz dohodka je znašal 1 milijonov dinarjev in je bil za 5 milijonov dinarjev oziroma 82 % manjši kot v prvem polletju 1987. Po zakonu se solidarnostni prispevek obračunava enako, kot se pla-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Komentar tedna

Osebnih dohodki — kako naprej!

Osrednje vprašanje našega dela in življenja, ali bolje preživetja, so postali osebni dohodki. Skokovita rast cen in z njimi galopirajoča inflacija, katere umiritev še zdaleč ni vidna, stalno pritiskata na življenjski standard, njegovo padanje pa na osebne dohodke delavcev. Tako stanje dejstev rojeva naelektreno vzdušje, poseben problem pa je negotovost v prihodnost. Zato se porajajo stiske, ki jim ni videti konca in ki mnogokrat peljejo v brezup. In res je tako: pred tem ni možno zatiskati oči, ampak se soočiti z vso realnostjo trenutka.

Ta realnost je večsmerna in mora upoštevati najprej pogoj za spreminjanje odnosov znotraj delovne organizacije ali izpolnjevanje delovnih in poslovnih rezultatov, formalne omejitve, ki jih prinaša zakonodaja na tem področju, primerljivost osebnih dohodkov znotraj črne metalurgije, padanje realnega osebnega dohodka, razmerje med rastjo celotnega prihodka in osebnimi dohodki.

Čeprav realno zaostajamo za mesečnim operativnim načrtom, ki je podrejen sanaciji delovne organizacije, moramo za primerjavo vendarle uporabiti podatke iz različnih obdobj. Ker je za ekonomski učinek pomembna predvsem blagovna proizvodnja in se s skupno proizvodnjo ukvarjamo le statistično znotraj Železarni, potem lahko ugotovimo: da je blagovna proizvodnja za 3,1 % večja kot v prvem polletju 1987, da je produktivnost večja za 3,7 %, da je struktura jekla po kvalitativnih skupinah za Jeklarno 1 in Jeklarno 2 boljša za 2,7 % in da nismo dosegli načrtovanih izplenov, razen nekaj izjem, in da je struktura prodanih izdelkov za 5,5 % slabša od načrtovane, vendar še vedno enaka lanskim. V tem odnosu se celotni prihodek povečal za 132,6 %, bruto osebni dohodki za 177,2 %, mesečni neto osebni dohodek na delavca za 142,7 %, skupni prejemek delavca, če vštete še SSP, za 144,5 %. To kaže, da so osebni dohodki rasli hitreje kot celotni prihodek.

Rast osebnih dohodkov je omejena z Zakonom, ki dopušča organizacijam združenega dela brez izgube in tistim, ki imajo cene pod neposredno kontrolo, rast za obdobje januar—junij 139 %, za obdobje januar—september 132 % in za obdobje januar—december 119 %. Iz te primerjave izhaja, da smo izplačevali osebne dohodke do maksimuma in da je v tem okviru (če preračunamo osebni dohodek na ure, teh pa je bilo v preteklem letu več kot letos) zato osebni dohodek na delavca višji za 3,7 %.

Naslednje vprašanje je padec realnega osebnega dohodka, ki je v tem trenutku 13,8 %, po izplačilu julijskih osebnih dohodkov pa 9 % v primerjavi z lanskim obdobjem. Seveda ima ta padec poseben odraz v življenjskih

stroških, ki se vrtoglavo dvigajo in kažejo, da potrebuje štiriclanska družina v Sloveniji okoli 900.000 din. In ker že omenjam Slovenijo, je poprečni osebni dohodek za našo republiko za prvih šest mesecev 495.680 din, v mesecu juliju pa se je dvignil na 620.000 din; v Železarni Jesenice pa 476.840 din, v mesecu juliju pa 613.090 dinarjev. V poprečju smo za gospodarstvom Slovenije zaostajali za 3,8 %. Ena izmed iztočnic je tudi primerjava med Slovenskimi železarnami, kjer je poprečni OD v Železarni Ravne 567.211 din in v Železarni Store 474.557 din, osebni dohodek v juniju 1988 pa v Železarni Ravne 598.508 din, Železarni Store 548.810 din, pri nas pa 549.500 din. Za osvežitev spomina navajam tudi podatke o poprečnem osebnem dohodku na delavca v Železarni za prvo polletje 1987, ki je 202.918 dinarjev.

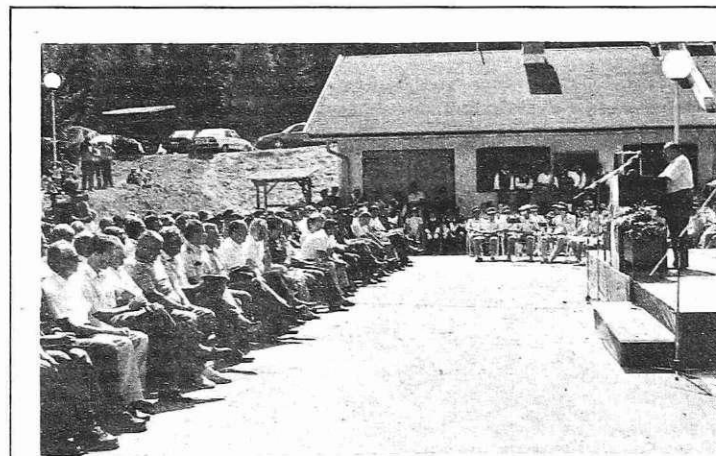
Ta gozd številke seveda ne rešuje osnovnega problema, vendar je nek prikaz odnosov širše v Sloveniji. Znotraj delovne organizacije so razlike drugačne, vendar je njihov vzrok možno pojasniti. Nekoliko težje pa je vplivati na ožje območje, ki s svojimi gibanji tudi vpliva na odnose v Železarni. Mnogokrat se tagibanja tudi izkrivljajo, nikoli pa jih ne smemo zanemarjati ali podcenjevati. Realno skoraj nimamo moči za njihovo spreminjanje.

(Vsi podatki so iz poslovnega poročila Železarni Jesenice za prvo polletje 1988).

Naše osrednje vprašanje je — kako naprej? In odgovor je naslednji: Ob izpolnjevanju nalog oz. uresničitvi operativnega plana in poslovnega rezultata bomo povečali osebni dohodek tudi v avgustu za tak del, da poskušamo omiliti inflacijski pritisk. S tem bomo sicer izčrpali večino možnosti povečevanja osebnega dohodka v tretjem četrtletju, vendar ne povsem brezizgledno. Možnosti, ki se kažejo, sta dve: da se bo inflacija umirila, kar bi bilo iz gospodarskega vidika najbolje, vendar je skoraj utopično in da bo verjetno prišlo do spremembe omejevalnega zakona, saj bo ciljna inflacija dosežena že v mesecu septembru. V teh pričakovanjih ni nobene brezglave računice, ampak predvsem realna ocena odnosov. Prva in druga pot odpirata nekaj več prostora za motivacijsko delovanje osebnih dohodkov, ker le v tem vidimo eno od smeri za izboljšanje našega gospodarskega položaja.

Ob vsem tem pa bomo morali pokazati dobršno mero razumevanja, potrpežljivosti in enotnosti ter spoštovati doslej sprejete dogovore in napore pri politiki in rednem izplačilu osebnih dohodkov.

Podpredsednik poslovnega odbora:
Janez Poljšak

»Vaša karavla bo nosila ime narodnega heroja generalmajorja, revolucionarja, pokojnega tovariša Joca Miljkovića. Borec Titove armade, ki ga je borbena pot vodila po vsej naši domovini. Prekaljeni vojak, komunist, graničar general Miljković naj vam bo vzor hrabrosti, poštenja in vestnega opravljanja svojih dolžnosti. Karavla, ki bo nosila njegovo ime, naj bo spomenik njemu, vsem, ki bodo v njej izvrševali dolžnosti do domovine, pa simbol bratstva in enotnosti, vdanosti SFRJ in JLA.«

Tako je zaključil slavnostni govor podpredsednik predsedstva SFRJ Stane Dolanc na osrednji slovesnosti ob dnevu graničarjev pred karavlo nad Ratečami.

Družbene obveznosti v prvem polletju

(Nadaljevanje s 1. strani)

čuje davek iz dohodka in je, kot pri republikanskem davku iz dohodka, davčni zavezanec ob izgubi oziroma nezadostnem ustvarjenem dohodku oproščen plačila določenega dela prispevka.

Posojilo skladu federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin obračunavajo temeljne organizacije od poslovnega sklada po prispevnih stopnjah 1,3 %, 2,1 %, 3,5 % in 4,2 %. Prispevne stopnje so ostale nespremenjene, precej višje kot v lanskem enakem obdobju pa je osnova za obračun (poslovni sklad). Obračunana obveznost za nerazvite je v prvem polletju znašala 1.870 milijonov dinarjev, pokritje pa je znašalo 100 milijonov dinarjev. V prvem četrtletju sta obveznost poravnali samo temeljni organizaciji Komerciala in Družbeni standard, v drugem četrtletju pa samo temeljna organizacija Komerciala, vse ostale temeljne organizacije pa so zaradi negativnega poslovnega rezultata oproščene plačila tega prispevka.

Obračunani prispevek gospodarski zbornici (republiki in zvezni), ki ga obračunavamo po stopnji 0,16 % in 0,0782 % od dohodka, je v prvem polletju znašal 78 milijonov dinarjev in je bil v primerjavi z enakim obdobjem lani višji za 164 % oziroma 48 milijonov dinarjev. Povečala se je prispevna stopnja prispevka republiko gospodarski zbornici, in sicer od 0,127 % na 0,16 %.

2. Obračunani prispevki za skupno porabo na področju socialne varnosti so znašali 1.704 milijone dinarjev in so se povečali za 115 % oziroma 219 milijonov dinarjev. V tej skupini prispevkov so vsi prispevki, odvisni od višine ustvarjenega dohodka (razen dela stanovanjskega prispevka, ki se pokriva iz čistega dohodka) in se obračunavajo od osnove bruto OD, prispevek občinski skupnosti za zaposlovanje pa se obračunava od davčne osnove A. Ker ostanka dohodka ni bilo dovolj za pokritje teh prispevkov v obračunani višini, smo jih pokrili v vrednosti 115 milijonov dinarjev.

Prispevki iz dohodka za invalidsko in pokojninsko zavarovanje, ki smo ga v lanskem letu obračunavali od poslovnega sklada, v letošnjem letu ne plačujemo več. V letošnjem letu tudi ne obračunavamo in plačujemo prispevkov iz dohodka za invalidsko in pokojninsko zavarovanje za nesreče pri delu, ki smo ga v letu 1987 obračunavali od osnove bruto OD. V letu 1988 se pretežni del prispevka za invalidsko in pokojninsko zavarovanje plačuje iz bruto osebnih dohodkov po stopnji 20,01 %, iz dohodka pa se plačuje le prispevek za delavce, ki imajo pravico do zavarovalne dobe s povečanjem po enakih stopnjah kot v lanskem letu. Omenjeni prispevek smo obračunali v vrednosti 176 milijonov dinarjev. Prispevek za zaposlovanje smo v lanskem polletju obračunavali po stopnji 0,2 % od osnove bruto OD, pokrivali pa smo ga iz dohodka. V letošnjem letu se omenjeni prispevek obračunava od enake osnove, plačuje pa se iz osebnih dohodkov. Iz dohodka se v letošnjem letu zagotavljajo le sredstva občinski skupnosti za zaposlovanje, po stopnji 0,88 % od davčne osnove A. Omenjeni prispevek smo obračunali v vrednosti 48 milijonov dinarjev.

Obračunani stanovanjski prispevek za solidarnost pri izgradnji in uporabi stanovanj, ki ga obračunavamo po stopnji 1,335 % od osnove bruto OD, je znašal 382 milijonov dinarjev, pokrili smo ga v višini 72 milijonov dinarjev.

Obračunana sredstva za sofinanciranje kadrovskega stanovanj, za vzajemno združevanje sredstev, namenska sredstva za kreditiranje stanovanj v občini in za vzdrževanje stanovanjskih hiš ter sredstva za lastno stanovanjsko gradnjo, ki se obračunavajo od osnove bruto OD, pokrivajo pa iz čistega dohodka, so znašala 1.098 milijonov dinarjev. Po periodičnem obračunu pa smo razporedili 445 milijonov dinarjev čistega dohodka za stanovanjske potrebe investicijske skupne porabe.

3. Obračunani prispevki za skupno potrošnjo v SIS družbenih dejavnosti so znašali 941 milijonov dinarjev in so se zmanjšali za 649 milijonov dinarjev oziroma za 41 %. Vsi prispevki v tej

skupini so odvisni od višine ustvarjenega dohodka in smo jih pokrili v vrednosti 369 milijonov dinarjev. Prispevek iz dohodka izobraževalni skupnosti, ki smo ga v lanskem letu obračunavali od dohodka, v letošnjem letu obračunavamo po stopnji 4,05 % od davčne osnove A. Omenjeni prispevek pa smo obračunali v vrednosti 457 milijonov dinarjev in je bil v primerjavi z enakim lanskim obdobjem večji za 33 %.

Prispevke iz dohodka republiški, posebnim in občinski raziskovalni skupnosti, ki smo jih v lanskem letu obračunavali od dohodka, v letošnjem letu obračunavamo od davčne osnove A po stopnji 2,76 %, 0,58 % in 0,12 %. V prvem polletju smo jih obračunali v vrednosti 391 milijonov dinarjev in so bili v primerjavi z enakim obdobjem lani večji za 106 %.

V lanskem letu smo pokrivali iz dohodka prispevek za zdravstvo, ki smo ga obračunavali po stopnji 10,14 % od osnove bruto OD. V letošnjem letu pa prispevek za zdravstvo pokrivalo v pretežni meri iz bruto osebnega dohodka. Iz dohodka pokrivalo le sredstva za občinsko zdravstveno skupnost v višini 0,606 % od davčne osnove A. Omenjeni prispevek smo obračunali v vrednosti 68 milijonov dinarjev. Iz dohodka pa po novem plačujemo zdravstvene storitve po računih v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in zdravljenjem poklicnih bolezni. V prvem polletju so zdravstvene storitve po računih znašale 25 milijonov dinarjev.

4. Obračunani prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na področju infrastrukture so znašali 4.683 milijonov dinarjev in so se povečali za 166 % oziroma za 2.923 milijonov dinarjev. Obveznost združevanja sredstev za vzdrževanje in izgradnjo magistralnih in regionalnih cest SRS je znašala 350 tisoč dinarjev, obveznost združevanja sredstev za financiranje luške infrastrukture je znašala 26 tisoč dinarjev. Obveznost združevanja sredstev za financiranje razvoja železnice 272 tisoč dinarjev, obveznost združevanja sredstev za razvoj naftoplinkega gospodarstva 106 tisoč dinarjev, obveznost združevanja sredstev za financiranje letalske infrastrukture 8 tisoč dinarjev, za financiranje infrastrukturnih objektov RTA 22 tisoč dinarjev, za razvoj elektrogospodarstva in premovalništva pa 214 tisoč dinarjev. Vse prispevne stopnje so glede na lansko leto ostale nespremenjene.

Obveznost združevanja sredstev za razvoj elektrogospodarstva na osnovi fakturirane porabe pa je znašala 4.662 milijonov dinarjev, kar je 201 % oziroma 3.115 milijonov dinarjev več kot v prvem polletju 1987. Prispevne stopnje so ostale nespremenjene, višje pa so osnove za obračun obveznosti (fakturirana poraba). Obveznost združevanja sredstev za razvoj PIT pa je znašala 21 milijonov dinarjev.

5. Obračunani prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na drugih področjih so znašali 1.517 milijonov dinarjev in so bili glede na prvo polletje 1987 večji za 143 % oziroma za 892 milijonov dinarjev. Vsi prispevki iz te skupine so odvisni od višine dohodka in smo jih pokrili v vrednosti 271 milijonov dinarjev.

Splošni vodni prispevek smo obračunali v vrednosti 119 milijonov dinarjev, plačali pa v vrednosti 12 milijonov dinarjev. Obračunani prispevek je bil za 97 % večji kot v enakem obdobju lani zaradi višje osnove. Temeljne organizacije, ki poslujejo negativno, so oproščene plačila tega prispevka.

Dopolnilo

V zadnji številki Železarnja je v prispevku Proizvodnja v juliju izpadel obrat Predelava valjanih trakov. Tokrat popravljamo napako:

Predelava valjanih trakov

Prestavitev rednega letnega remonta stroja Alpine na kasnejši termin je povzročila zvišanje operativnega programa za skoraj 16 %. Z dobrim delom pa je bil ta višji operativni program presežen tako v skupni (za 4,1 %), kakor tudi pri končni proizvodnji za prodajo (za 9,7 %).

Obračunani prispevek za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo je znašal 53 milijonov dinarjev in je bil za 6 % manjši zaradi oprostitev plačila prispevka temeljnih organizacij, ki so poslovale z izgubo.

Prispevek za pokritje dela stroškov enostavne reprodukcije ŽTP smo obračunali v vrednosti 587 milijonov dinarjev, plačali pa 24 milijonov dinarjev. Prispevna stopnja je ostala nespremenjena. V letu 1988 je bil uveden nov prispevek republiški in občinski skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe (prispevka se obračunavata od davčne osnove A po stopnjah 1,45 % in 0,788 %). Obračunana obveznost za prvo polletje 1988 je znašala 253 milijonov dinarjev, plačana pa le 95 milijonov dinarjev.

Pri prispevku občinske skupnosti Jesenice za ceste in požarno varnost občine Jesenice so ostale prispevne stopnje nespremenjene. Omenjena prispevka smo obračunali v vrednosti 505 milijonov dinarjev od osnove bruto OD, zaradi nezadostne višine ustvarjenega dohodka pa smo plačali le 87 milijonov dinarjev. 6. Obračunani prispevek za SIS Komunala Jesenice je znašal 405 milijonov dinarjev in se je v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 175 % zaradi višje osnove za obračun (bruto OD), prispevna stopnja pa je ostala nespremenjena. Tudi ta prispevek je odvisen od velikosti ustvarjenega dohodka in smo ga pokrili v vrednosti 77 milijonov dinarjev.

Vesna Jane

Železarski globus

Belgija

Belgijska železarska družba Sidmar bo v prihodnjih petih letih za modernizacijo svojih železarn namenila okrog 2 mio dolarjev. Glavni namen te modernizacije je izboljšati kakovost železarskih izdelkov. Večino surovega jekla naj bi po modernizaciji naredili po postopku za kontinuirno vlivanje.

Iran

V iranski železarni Mabarakah bodo zgradili nov obrat za direktno redukcijo železove rude. Obrat bo gradila mehiška družba HYL, ki bo dobavila tako opremo kakor tudi tehnologijo. Dokončna cena projekta še ni določena, ocenjujejo pa, da bo od 20 do 25 mio dolarjev. Začetek gradnje naj bi bil v drugi polovici prihodnjega leta, s proizvodnjo pa bodo začeli sredi leta 1991.

Odbora za gospodarstvo

TOZD Družbeni standard

Odbor za gospodarstvo v TOZD Družbeni standard je imel na 3. seji 8. avgusta na poslovno poročilo za prvo polletje 1988 TOZD Družbeni standard kot tudi delovne organizacije eno samo pripombo: da je potrebno zmanjšati materialne stroške ter da naj se z opremo (naprave, stroji) ravna skrajno skrbno in se jo tudi redno vzdržuje (čiščenje in taljenje hladilnikov, izklapljanje električnih štedilnikov).

Odpisi toplega obroka v mesecu juliju so bili po oceni odbora, glede na hudo vročino in čas dopustov, v mejah realnega. Prav zaradi dopustov je bilo namreč še težje predvideti optimalno količino toplih obrokov, zaradi vročine pa se je povečal tudi riziko delitve preostalih toplih obrokov naslednjega dne. V primerjavi z leti 1986 in 1987, ko so v TOZD opravili v mesecu juliju preko 1500 nadur, je stanje v letošnjem juliju bistveno boljše: opravljena je 501 nadura, od tega največ v družbeni prehrani (222), sledijo pa kantine (146) in vodstvo (125). Za nadure v vodstvu je bila podana utemeljitev, da so v tem številu upoštevane tudi nadure, opravljene v mesecu juniju za usposobitev prikolic v Stoji in Poreču (60 nadur) in 30 nadur za nadomeščanje vodje enote samskih domov.

CSI-BL

Delovna skupnost skupnih služb

Odbor za gospodarstvo pri Delavskem svetu delovne skupnosti skupnih služb je imel 4. avgusta svojo deseto sejo. Udeležilo se ga je osem članov, eden se je opravičil, dva sta bila neopravičeno odsotna.

Posojilo za ozimnico

Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice obvešča delavce Železarne, da bo za nakup ozimnice možno najeti brezobrestno kratkoročno posojilo do višine 150.000 din.

Odplačilna doba je tri (3) mesece. Prvi obrok se obračuna 18. oktobra, drugi 18. novembra in tretji 19. decembra.

Nakup s posojilom bo možen v Trgovski delovni organizaciji GO-LICA, v poslovalnicah Ročca in Delikatesa (30 poslovalnic od Breznice do Gozd Martuljka) in v EMONA MARKETU na Jesenicah.

Do posojila so upravičeni delavci Železarne, katerih junijski osebni dohodek zaposlenih v družini ne presega 300.000 din na družinskega člana. Svoji, ki so zaposleni izven Železarne, morajo predložiti ustrezno potrdilo o junijskem osebnem dohodku za 182 ur. Za delavce Železarne velja OD za 182 ur iz junijske izplačilne liste. Število družinskih članov se bo ugotavljalo na osnovi podatkov upravičencev za regres oziroma izjave, za katero jamči posojilojemalec.

Vse ostale izjemne primere rešujejo izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata v obratih in delovni skupnosti.

Za vsakega posojilojemalca bomo preko računovodstva osebnih dohodkov dolžni preveriti kreditno sposobnost, zato je nakaznico in izjavo za odplačilo posojila potrebno poslati na računovodstvo osebnih dohodkov, ki jih potem vrne v obrat.

Nakaznice za ozimnico do navedene višine posojila dobite pri vodstvih obratov v TOZD in v sektorjih DSSS od 20. avgusta do 10. septembra. Dodatna pojasnila dobite na sindikatu Železarne (tel. 32-66).

Predsednik
KOO sindikata
Železarne Jesenice
Edo Kavčič

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Komerciala z dne 16. 8.

1988

PONOVO OBJAVLJAMO

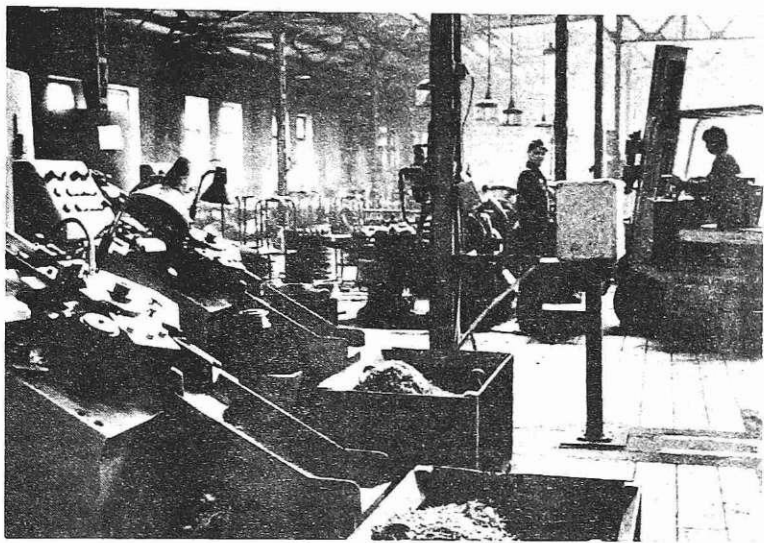
prosta dela in naloge

Vodja referata prodaje — za področje livarskih izdelkov in storitev, šifra 5267, U-4, 17. kat., 1 oseba.

POGOJI:

Višja šola komercialne, ekonomske ali tehnične smeri in dve leti delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi na kadrovske sektor Železarne Jesenice z oznako za TOZD Komerciala.

Željalnica (foto: Irena Kučina)

Odbor je ugotovil, da so bili vsi sklepi prejšnje seje izvršeni. Na osnovi pojasnila kadrovskega sektorja — oddelka za izobraževanje, je odbor sprejel sklep, da se stimuliranje izobraževalnih akcij izvaja samo na osnovi 66. člena pravilnika o izobraževanju v Železarni Jesenice. Kadrovske sektor pa skrbi, da bo stimuliranje izobraževanja za vse delavce v Železarni enotno.

Analizo merljivih kriterijev nagrajevanja po prehodu na realno osnovo bodo obravnavali na eni pri-

hodnjih sej, ko bodo poznana vsa strokovna mnenja.

Odbor je obravnaval nadurno in pogodbeno delo v mesecu juliju. Ugotovil je, da je število opravljenega nadurnega in pogodbenega dela glede na veliko odsotnost (letni dopust) v sprejemljivem obsegu.

Odbor je na predlog kadrovskega sektorja sodelavki iz sektorja tehnične kontrole, ki se bo konec meseca upokojila, odobril plačilo petih dni rednega dopusta, ki ga zaradi odsotnosti sodelavke ni mogla izkoristiti.

NK

V začetku septembra krvodajalska akcija na Jesenicah

V dneh 5., 6., 7., 8., 9. in 12. septembra letos bo na Jesenicah KRVODAJALSKA AKCIJA, ki jo v dogovoru z Zavodom za transfuzijo krvi v Ljubljani organizira Občinski odbor Rdečega križa Jesenice. ODVZEMNI PROSTORI bodo v DOMU TVD PARTIZAN vse navedene dneve od 7. do 14. ure.

Kri je nenadomestljivo zdravilo in jo lahko dobimo le s pomočjo prostovoljnih krvodajalcev, ki jo vsa leta nesebično darujejo in s tem pomagajo rešiti marsikatero življenje.

Namen krvodajalskih akcij je zbrati vsaj toliko krvi, kolikor jo potrebuje regionalna bolnica, pri nas je to Splošna bolnica Jesenice. Da bi zadostili tem potrebam, bi se moralo na vsak odvzemni dan odzvati več sto krvodajalcev.

Vsak, ki se bo odločil za odvzem krvi, naj se prijavi pri tajnici obrata, ki bo spisek krvodajalcev oddala Oddelku za zdravstveno in socialno varstvo.

Krvodajalci naše delovne organizacije imajo na osnovi 137. člena Pravilnika o delovnih razmerjih na dan odvzema krvi prosti dan v preventivne namene, da po odvzemu ne bi prišlo do morebitnih nesreč. V primeru, da je krvodajalec iz zdravstvenih razlogov odklonjen, mora po opravljenem zdravniškem pregledu nazaj na delo.

Večkratni krvodajalci, ki že imajo krvodajalsko izkaznico, naj to prinesejo s seboj, da jim bodo vpisali odvzem krvi.

Krvodajalstvo je izraz globoke solidarnosti in humanizma do sočloveka, do bolnika, ki potrebuje kri. Je prostovoljno, brezplačno in anonimno. Prav te humane akcije se delavci Železarne udeležijo vsa leta v velikem številu, zato se je udeležiti tudi sedaj.

Prodaja v juliju

Julija smo prodali 29.744 t izdelkov osnovne dejavnosti in zanje iztržili 57.584 mio din. Gospodarski načrt prodaje osnovne dejavnosti smo količinsko presegli za 9 %, za precej višjim operativnim programom (višji je bil od gospodarskega načrta zaradi prestavitve remonta v Valjarni debele pločevine in v obratu PVT ter zaradi zadostnih zalog tujega vložka v obratih HVB in HVJ) pa smo zaostali za 1,5 %. Storitve prevajanja smo opravili 1 % manj, kot smo načrtovali, vrednostno pa smo jih presegli za 28 %.

Storitve TOZD Tehnične dejavnosti so zaostale za načrtovano višino za 27 %, medtem ko so ostale storitve proizvodnih TOZD presegle načrtovano višino za 73 %, tako da je skupna zunanja neto realizacija znašala 38.771 mio din.

Zaradi proizvodnje iz nabavljene jekla pa je bila struktura prodaje slaba. Za načrtovano smo zaostali za 10 %, za strukturo, doseženo julija lani, pa kar za 13,4 %, medtem ko je bila struktura prodaje julija za 12,1 % slabša kot v predhodnem mesecu.

Pregled prodaje po posameznih TOZD in obratih nam kaže, da je bila količina prodaje julija v TOZD Ploščati program za 17 % višja, kot smo načrtovali, za 2 % je bila presežena prodaja iz operativnega programa, lanskeletna količina prodaje pa za 38 %.

Pregled prodaje znotraj TOZD Ploščati program kaže, da je za načrtovano količino prodaje zaostala le Valjarna bluming štekel, in sicer za 19 %, medtem ko so vsi ostali obrati močno presegli gospodarski načrt (Valjarna debele pločevine za 33 % in PVT za 21 % zaradi prestavitve načrtovanega remonta ter HV Bela za 26 % in HV Jesenice za 16 % zaradi valjanja manj zahtevnih kvalitiet). Posledica velike količine prodaje je bila slaba struktura prodanih izdelkov, saj je bila struktura prodaje iz HV Bela za 26 %, iz HV Jesenice pa za 11 % slabša, kot smo načrtovali, medtem, ko je Valjarna debele pločevine načrtovano strukturo prodaje presegla za 3 %, PVT pa kar za 24 %. V primerjavi z istim mesecem lani je HV Bela zaostala za 24 %, HV Jesenice pa za 27 %.

TOZD Okrogli program je zaostala za količino prodaje iz gospodarskega načrta za 10 %, za nekoliko višjim operativnim programom pa za 11,4 %. Znotraj TOZD sta gospodarski načrt presegla le Jeklovlek za 5 % in Žebljarna za 10 %, medtem ko ostali obrati prodaje za mesec julij niso dosegli. Zaostanek je bil največji v Valjarni žice in profilov, kjer so namesto načrtovanih 840 t prodali le 498 t. Žičarna je zaostala za 19 %, Elektrode pa za 10 %. Manjša kot v TOZD Ploščati program pa so tu od-

stopanja od načrtovane kvalitete prodanih izdelkov. Medtem ko je Valjarna žice in profilov celo presegla načrtovano strukturo prodaje (za 1,5 %), pa se zaostanki v ostalih obratih gibljejo med 7 % v obratu Elektrode in 5 % v Jeklovleku. V primerjavi s istim mesecem lani vsi obrati Okroglega programa, razen Žebljarne, presegajo strukturo prodaje.

Kumulativni podatki kažejo, da smo v Železarni Jesenice v sedmih mesecih letošnjega leta prodali 213.951 t naših izdelkov in zanje iztržili 272.747 mio din. Izvoz je upoštevan po doseženih izvoznih cenah in tekočem tečaju.

Količina prodanih izdelkov je bila za 8 % večja kot v istem obdobju lani, za 6 % je bil presežen načrt prodaje, operativni program pa za 7 %.

Opravili smo 1.078 t storitev prevajanja v vrednosti 262 mio din, storitve TOZD Tehnične dejavnosti so znašale 2.109 mio din, ostale storitve proizvodnih TOZD pa so znašale 5.093 mio din, tako da je Železarna Jesenice v obdobju januar-julij 1988 ustvarila 280.211 mio din skupne neto realizacije.

Če pogledamo še prodajne rezultate v prvih sedmih mesecih letošnjega

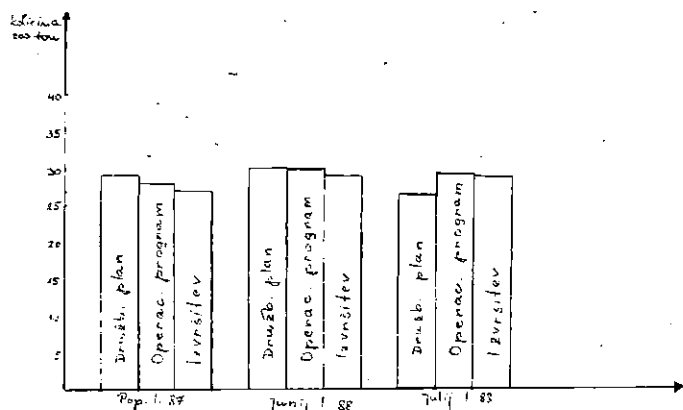
leta po posameznih TOZD in jih primerjamo z družbenim načrtom, vidimo, da je TOZD Ploščati program presegla načrtovano količino za 8 %, TOZD Okrogli program pa za 3 %. V TOZD Ploščati program so prav vsi obrati presegli načrtovano količino proizvodnje. Presežek je bil največji v obratu HV Jesenice, in sicer za 14 %, PVT je presegla načrtovano prodajo za 11 %, HV Bela pa za 10 %. Če pogledamo še obrate v TOZD Okrogli program, vidimo, da je v sedmih mesecih letošnjega leta za družbenim načrtom prodaje zaostala le Žičarna, in sicer za 12 %, medtem ko so vsi ostali obrati presegli načrtovano količino prodaje; presežek je bil največji v Valjarni žice in profilov, in sicer za 37 %.

Pregled strukture prodaje v prvih sedmih mesecih letošnjega leta kaže, da smo za 6 % zaostali za načrtovano strukturo, za 2 % pa je bila slabša od strukture prodaje, dosežene v obdobju januar-julij 1987. Prav vsi obrati so zaostali za načrtovano strukturo, zaostanek pa je največji v obratih Žebljarna in Profilarna. V primerjavi s istim obdobjem lani so boljše strukturo prodaje dosegli v Valjarni bluming štekel, HV Jesenice, Žičarni, Elektroдах in Žebljarni.

V prikazu izpuščamo primerjavo na načrtovano vrednost, saj smo predvideli 60 % inflacijo v letu 1988 in bi bila zato vsaka primerjava nesmiselna.

Polonca Marjanovič

Količina prodaje osnovne dejavnosti

Pregled sestankov SDS

Časovno že precej oddaljeni seminar vodstvenih delavcev Železarn v Poljčah je med nalaganji, ki naj bi prispevale k izboljšanju poslovnih rezultatov Železarn, navrgel tudi eno, ki posebej zadeva področje informiranja. Glasi se približno takole: **izboljšati informiranje in s tem povečati občutek pripadnosti kolektivu**. Naloga je vsekakor premalo določena in jo je prav zato mogoče razlagati na različne načine: kot zahtevo po agitpropu, spretnem doziranju informacij, prefinjeni manipulaciji, pa tudi kot zahtevo po odprtem demokratičnem razreševanju vprašanj in tudi odkritem soočanju s konflikti. Slednjemu se v sedanjem trenutku, ko se stvari zaostajajo glede kadrovskega viškov v posameznih okoljih, vse hušjem padanju realne vrednosti osebnih dohodkov, ob še večjih zahtevah po disciplini in odgovornosti ipd., ni mogoče izogniti. Ukrepi in razprave o ukrepih, ki si sledijo v valovih že nekaj let in ki še vedno ne porajajo pravih rezultatov, na eni strani že utrjujejo, na drugi pa rojevajo tudi odpor. Naloga, z boljšim informiranjem doseči večji občutek pripadnosti kolektivu, v takih razmerah ni enostavna: če je komu to prav ali ne, verjetno vodi k notranji diferenciaciji nosilcev različnih težav in kolektivu, kjer pa o končnem izidu ne odloča niti znanje niti poštenost, temveč moč določene navede.

Agitprop je v današnjih razmerah preživeta stvar, nezaupanje je globoko, resno preprečevanje vse težje. Tisti, ki hoče ljudi pridobiti za podporo svoji strategiji, mora računati — spet se sklicujem na Mihelčiča — da člani združbe utegnejo postaviti naslednja vprašanja:

- Kdo sem jaz pri vsem tem? Kako se postavljajo drugi do mene? (vprašanje identitete)
- Kaj smem izraziti? Kaj mi drugi zamolčijo? (vprašanje bližine)
- Kdo ima v rokah oblast? Kakšen vpliv imam jaz? (vprašanje moči)

Drugo vprašanje, ki bi si ga morali zastaviti naši strategji, ki običajno, ko govorijo o motivaciji delavcev, mislijo le na osebne dohodke, pa je, koliko je na primer delavcu v našem kolektivu omogočeno zadovoljevanje (po A.Maslou) naslednje vrste potreb: 1. fiziološke potrebe, 2. varnostne potrebe pred negotovostjo, 3. potrebe po zaupanju vase in spoštovanju samega sebe, 4. potrebe po javnem priznanju, po ugledu med znanci in družbi ter podobno, 5. potrebe po pripadnosti združbi (Mihelčič to definira kot potrebo človeka, da ga drugi sprejemajo za svojega sočloveka in da lahko z njimi navezuje prijateljske stike) in 6. potrebe po uresničevanju in popolnem razvoju vseh svojih sposobnosti za neprestan razvoj samega sebe in vseh svojih ustvarjalnih zmognosti, potrebe, da v celoti izrazi svojo osebnost.

Odgovore na ta vprašanja prepustimo našim strategom, z željo, da bi se nad njimi vsaj nekoliko zamislili oziroma, da jih ne bi že vnaprej proglasili za anahronizem sedanjega časa. Pripadnost kolektivu verjetno v prvi vrsti pomeni soglasje z neko skupno strategijo, ki pa mora zato računati z ljudmi in ne samo z »govorečim orodjem«.

Vsekakor pa bi se občutek pripadnosti kolektivu verjetno povečal, če bi se hitreje reševala vprašanja in problemi, na katere opozarjajo samoupravne delovne skupine v svojih zapisnikih. Hic Rhodus, hic salta!

TOZD Ploščati program

Iz OBRATA VALJARNA DEBELE PLOČEVINE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, progra 1 in 2, adjustaža 1 in 2, OTOP in odprema. Vodstvo obrata opozarja, da bi bilo treba skupaj s kadrovskim sektorjem in zdravstveno službo preveriti vzroke za izredno visoko bolniško odsotnost v obratu (16 delavcev boluje že več kot 30 dni). SDS progra 1 ugotavlja, da visoka bolniška odsotnost že vpliva na normalno obratovanje proge. SDS proga 2 opozarja, da se občasno pojavljajo problemi z ogrevanjem slabov s kontiliva debeline 200 mm. Prihaja namreč do daljšega časa ogrevanja in do zastojev zaradi pomanjkanja temperature. Istočasno je daljši tudi čas vajanja, predvsem pri tanjših dimenzijah. SDS zato predlaga, da oddelek za študij dela in časa pregleda in preveri norme pri valjanju slabov s kontiliva ter ruskih slabov debeline 250 mm. SDS adjustaža 1 kot vzroke za nedoseganje planskih obveznosti v prvem polletju omenja neenakomerno oskrbljenost z vložkom (posamezni agregati so zato večkrat stali), velik izvoz v malih formatih (veliko dela) in pomanjkanje delavcev na nekaterih delovnih mestih. SDS zahteva tudi, da se vhodna vrata, ki so pokvarjena že od zime, popravijo do septembra. Delavec, ki dela z žerjavom 6, opozarja na slabo vzdrževanje tega žerjava (ograje so slabo pritrjene, vijaki za pritrditev tirov so potrgani). SDS adjustaža 2 omenja, da so morali delavci zaradi pomanjkanja vložka vzeti celo prisilni dopust. Problemi s škajavostjo, ki so se pojavljali v začetku leta, so bili v glavnem rešeni. Člani SDS OTOP sprašujejo, zakaj se še plačuje za sklad za nerazvite, ko pa tudi sami delamo z izgubo in, po drugi strani, tudi sami postajamo nerazviti. Pritožujejo se tudi zaradi pomanjkanja vode ob koncu dneva, saj se dostikrat nimajo kje umiti (*kar je skrajno neogovorno od vodstva, ki problema ne more, ne zna ali neče rešiti*). Zanimaja jih tudi, če bodo delavci kontiliva res dobili 50 % višje plače kot drugi in zatrjujejo, da se lahko pričakuje revolt tudi v Valjarni debele pločevine. SDS odprema glede na stanje v sindikalni blagajni predlaga, da se organizira enodnevni izlet na Dolenjsko.

Iz OBRATA HLADNA VALJARNA BELA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo — odprema, lužilnica 1,2 in 3, žarilnica 1,2,3 in 4, adjustaža 1,2 in 2 ter valjarna 1,2,3 in 4. SDS vodstvo obrata — odprema ugotavlja, da so bili glede fizičnih kazalcev uspešni, saj je bila z družbenim načrtom predvidena proizvodnja močno presežena. Manj pa so zadovoljni z doseganjem kvalitete asortimenta, ker ga je zavrla pomanjkanje nerjavnega jekla in občasno pomanjkanje dinam. Nadalje ugotavlja, da bi izpolnjevanje strukture zmanjšalo fizični obseg proizvodnje, da pa bi bila obenem neto realizacija višja. Izpolnjevanje zadanih ciljev — 10 % preseganje družbeno načrtovane proizvodnje — se jim zdi, ob sočasnem izpolnjevanju asortimenta, vprašljivo. Glede na zadane cilje se jim zdi nesprejemljivo, da nagajevanje obrata še vedno ne dosega poprečja Železarn. SDS lužilnica 1 v zapisniku omenja, da so mnene o pogojih v katerih delajo, podali že ob obravnavi periodičnega obračuna. Moti jih količina reklamiranih TVT, ki so jih vrnili v toplo valjarno. Možnost za zmanjšanje stroškov za zdravniške preglede (ti so porasli za 156 %) vidijo v tem, da bi periodične zdravstvene preglede omejili le na resnično bolne in omejeno sposobne za delo, pri katerih naj bi obenem poskrbeli tudi za zdravljenje. SDS tudi meni, da je administrativna določena cena jekla za Železarno takšna ovira, zaradi katere železarni, tudi z večjo produktivnostjo in kakršnikoli ukrepi, nastale izgube ne morejo odpra-

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarn

OD 22. DO 28. AVGUSTA

22. avgusta, Sašo MANDELJIC, Valjarna bluming štekel, Jesenice, Tomšičeva 88, 82-051.
23. avgusta, Boris PESJAK, Poslovodni odbor, Žirovnica, Breg 154, ☎ 80-837.
24. avgusta, Leon MESARIČ, Žebljarna, Jesenice, Titova 3, ☎ 81-727.
25. avgusta, Vladimir OBLAK, Jesenice, Titova 1/a, ☎ 81-727.
26. avgusta, Valentin MARKEŽ, Vzdrževanje, Jesenice, C. talcev 4/b, ☎ 83-345.
27. avgusta, Miloš PISCANEC, Plan procesa, Jesenice, Prešernova 23, ☎ 83-803.
28. avgusta, Janez POLJŠAK, Poslovodni odbor, Hrušica 12.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 22. 8.	Franc Nečimer	Rado Legat
Torek — 23. 8.	Franc Bernik	Ivan Slamnik
Sreda — 24. 8.	Marko Susnik	Marjan Trontelj
Četrtek — 25. 8.	Zdenko Cund	Dušan Bak
Petek — 26. 8.	Stane Eržen	Ivo Leban
Sobota — 27. 8.	Miroslav Zupan	Aleš Robič
Nedelja — 28. 8.	Pavel Zupan	Janez Kovač

Služba obratne ambulante

Od 22. do 27. avgusta bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. med. Alenka Katnik
in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
POPOLDNE: IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
Dispanzer za bore: dr. Ivica Vreš od 13. do 14. ure.
V soboto, 27. avgusta, samo dopoldne: IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej in I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražičar.
Za bore: od 7. do 8. ure.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta — mr. dr. stomat. Bela Gazafi.
V soboto, 27. avgusta, samo dopoldne: III. zobna ambulanta — mr. dr. stomat. Bela Gazafi.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. do 10.30, popoldan od 12. do 17.30.
Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

20. in 21. avgusta, Urša OBLAK, Dovje 78, ☎ doma 89-187, ☎ v službi 83-281.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj je dežurni dosegljiv na domu.

Pregled odsotnosti v preteklem mesecu

TOZD/DS	Stanje zaposlenih	Bolovanje %	Por. dopust %	Red. let. dopust %	Ost. odsotnost %	Skupna odsotnost %
Talilnice	739	6,40	0,28	18,29	0,42	25,39
Ploščati program	1096	7,71	0,77	17,15	0,59	26,22
Okrogli program	885	8,57	1,48	18,03	0,33	28,41
Tehnične dejavnosti	1857	5,35	0,39	18,25	0,82	24,81
Komerciala	152	1,73	2,88	21,93	0,08	26,62
Družbeni standard	188	8,08	4,99	15,98	0,08	29,13
DSSS	891	3,03	3,86	19,54	0,38	26,81
Železarna	5808	6,06	1,36	18,23	0,55	26,20

viti. »Ali pa«, dodajajo nekoliko cinčno, »mogoče v TOZD Komerciala in DSSS obstaja kakšna strokovna služba, ki bi tudi proizvodne TOZD rešila izgub in jim omogočila uspešno poslovanje, kot ga imata sami.« SDS žarilnica 1 opozarja na probleme v zvezi z novim načinom poslovanja skladišč in na problem nadomeščanja delavcev med letnim dopustom. Pravijo, da morajo sedaj veliko stvari iskati v skladišču na Jesenicah. Problem je predvsem v tem, ker delajo v sistemu 4 + 1 in v primeru, da na jutranji izmeni ne dobiš tega kar potrebuješ, čakaš 12 dni, ko imaš spet jutranjo izmeno. »da greš poskusit srečo v skladišču«. Probleme pri nadomeščanju delavcev med letnim dopustom pa bi kazalo reševati z večjo stimulacijo za nadurno delo. SDS žarilnica 2 omenja, da bi lahko prvo polletje zaključili bolje, če ne bi večkrat prišlo do pomanjkanja vložka (predvsem dinam). Sicer pa zelo konkretno navajajo svoje probleme: »Zadovoljni niso tudi s tem, da na ZRM pride večkrat do menjave programa valjanja raznih kvalitiet. Zaradi tega pride v žarilnici do motenja rocesa dela (npr.: menjava lakov, temperature peči, hitrosti obratovanja itd.). V zadnjem času pride tudi do pogostih premikov, ko si mora posada CRNO ob sobotah, nedeljah in na nočnih izmenah sama prevzati kolobarje, posebej pa zato niso nagajeni. Večkrat dobimo tudi valovit trak. Posledica tega je zanašanje traku na pogonsko ali komandno stran, kar povzroči poškodovane robove ali pretirne ter poškodbo lakiranih valjčnic.« Zastavlja tudi vprašanje — če smo v prvem polletju poslovali uspešno — zakaj se to ne pozna tudi na osebnih dohodkih. Takole pravijo: »Življenjski stroški se z veliko naglico dvigajo, »0plače« pa ostajajo že nekaj mesecev iste. Začeli so že resno premišljevali, ali se bodo lahko njihove družine prehranile iz meseca v mesec, na kaj drugega še mislijo ne smejo več. Zahtevajo tudi, da se skliče zbor delavcev, da se ta stvar (povečanje OD) pojasni. »SDS žarilnica 3: »Delovna skupina na poslovno poročilo ni imela pripomb, ker so pripombe bile že večkrat napisane, njih nima smisla ponavljati.« V zvezi z osebnimi dohodki pa vprašuje: »Ali bomo res postali družba socialnih problemov.« SDS žarilnica 4 v zvezi s polletnimi rezultati ugotavlja: »Tudi če se dobro dela, se to ne odraža na osebnih dohodkih.« Tudi SDS adjustaža 1 ima pripombo na delitev osebnih dohodkov. Takole so zapisali: »SDS smatra, da smo po OBVEZNO-STI in USPEŠNOSTI med prvimi tremi obrati v Železarni, tako tudi sedaj v teh zahtevnih, kvalitativnih premikih, ki jih predpisujejo ukrepi v Železarni. Vendar pa smo pri izplačilu OD v drugi polovici na listi v Železarni. Zato ZAHTEVAMO, da vodstvo HVB skliče ZBOR DELAVCEV in da se delavcem dokaže, da smo, oziroma nismo, za svoje delo pravilno nagradili, s tem, da to tolmajo, oziroma dokazujejo člani PO Železarni.« SDS zahteva tudi odgovore na vprašanja, ki jih je zapisal v prejšnji zapisnik. Vprašanje ukinitve rešilne postaje na Beli sedaj povezujejo z namestitvijo dodatnih pisarn v istih prostorih. Zahtevajo tudi, da se zbora delavcev udeležijo tudi varnostni inženir, ki naj bi jim dal določena pojasnila iz varstva pri delu in glede delovnih pogojev. Pripombe ima tudi na remonte. Predlagajo, da remontov na linijah v primeru, da ni zagotovljenih vseh delov, ne bi delali. Nadalje vprašujejo, doklej bodo na SSSL liniji še ročno povezovali, oziroma, kdaj naj bi pričela delati nova povezovalna linija ter kdo je odgovoren za (ne)reševanje tega problema. Ogleddov je bilo po mnenju SDS že zadosti. Zahtevi po sklicu zbora delavcev v zvezi z osebnimi dohodki se pridružujeta tudi SDS adjustaža 2 in 3.

(se nadaljuje)

Delovna konferenca sindikata Železarn ob polletnih poslovnih rezultatih in sedanjih razmerah v Železarni

V torek, 16. avgusta, je bila seja konference osnovnih organizacij sindikata Železarn. V tej številki glasila predstavljamo uvodno poročilo predsednika IO KOOS Železarn Eda Kavčiča in pregled izvajanja ključnih nalog sindikata Železarn v letošnjem letu.

Konferenca je bila sklicana z namenom, da se pregleda uresničevanje sklepov zadnje sindikalne konference v februarju, da se ocenijo rezultati polletnega poslovanja in da se seznanijo s predvidenimi o poslovanju in možni rasti OD do konca letošnjega leta.

Že z vabilom na to sejo smo poizkušali povedati, da od konference pričakujemo predvsem, da bo na osnovi polletnih poslovnih rezultatov ocenila naše aktivnosti in prizadevanja, ki smo jih začrtali in več ali manj tudi izvajali v tem obdobju.

V Železarni se že nekaj let srečujemo s težavami v proizvodnji in poslovanju nasploh, zato smo v različnih časovnih obdobjih ob tromesečnih poročilih pričali manjšim ali večjim izgubam. Rdeče številke niso odraz samo našega slabega dela in poslovanja, ampak so posledica spremenljivih pogojev gospodarskega in administrativnega, ki naši panogi v tem času prav gotovo ni bilo naklonjeno. K razmeroma skromnim finančnim in slabim poslovnim rezultatom je prispevalo tudi neprejemljivo cenovno razmerje med našimi izdelki in vhodnimi surovinami, energijo in drugimi materialnimi stroški, ki smo jih v prizadevanjih za boljši poslovni rezultat postavili na prvo mesto. Če ne bomo obvladali stroškov, potem je naša proizvodnja po količini in po kvaliteti premajhna, glede na administrativno določene cene naših izdelkov pa prepečeni, da bi lahko taki, kot smo poslovali pozitivni in ustvarjali se ustrezno akumulacijo. Povedano drugače: za tako proizvodnjo, kot jo v Železarni imamo, nas je v Železarni preveč!

Na to so nas posebno drastično opozarjali tudi slovenski gospodarstveniki, ki so v svojih ocenah pretiravali, vendar pa ocena drži, saj so jo v primerjavi s podobnimi železarnami v tujini potrdili tudi naši vodilni in vodstveni delavci. Na podlagi poznavanja vseh elementov poslovnega procesa so ocenili, da proces ne bo ogrožen, če smotno omejimo zaposlovanje in postopoma, po naravni poti, zmanjšamo število delavcev za okoli 8 %. Te ugotovitve so bile prvič vnešene tudi v naš načrt poslovanja za leto 1988, ki je v pregledu kadrov od prejšnjega pomanjkanja delavcev predvidel postopno zmanjšanje števila zaposlenih za okoli 500 delavcev do konca tega leta.

Predvidevanja se v prvem polletju dobro uresničujejo, glede kvalifikacijske strukture in usposobljenosti delavcev, ki odhajajo, pa se v prihodnje lahko pojavijo problemi, če ne bomo pravočasno reagirali. Manj točna so bila predvidevanja glede možnosti prodaje naših izdelkov, katerih količino prav v teh mesecih povečujemo v operativnih

načrtih. Boljše izkoriščanje naših zmogljivosti in večja količina izdelkov ustrezne kvalitete lahko bistveno pripomoreta k boljšemu končnemu rezultatu, ki je bil v začetku leta zelo negotov. Lahko bi rekli, da smo lansko leto zaključili (ali pa letošnje leto začeli) z veliko izgubo v višini 19,2 milijarde dinarjev ter s sanacijskim programom in ukrepi za izboljšanje poslovanja, z novim gospodarskim načrtom, z upoštevanjem pričakovanih tržnih možnosti, z ugotovljenim ekonomskim in tehnološkim viškom delavcev in seveda z občutkom, da nas ob pričakovanih ukrepih, usklajevanju cen, realno nizkih osebnih dohodkih in upadanju življenjskega standarda še najbolj zaskrbljujejo tisti ukrepi ter pogoji gospodarjenja, ki jih še ni oziroma jih ne poznamo. To se je pokazalo tudi ob ugotavljanju rezultatov poslovanja v prvem tromesečju, ko smo se morali soočiti z novo izgubo v višini 14,4 milijarde dinarjev. V tem času smo bili izrazito naravnani na razreševanje lastnih problemov znotraj Železarn, ki pa so se žal odražali le pri boljših fizičnih rezultatih in kvaliteti, ne pa tudi na poslovnih rezultatih, kjer so nas do skrajnosti onemogočale nerealne cene naših izdelkov.

Z majskimi ukrepi, ki naj bi dokončno predstavljali vstop v tržno gospodarstvo, smo se v Železarni ponovno znašli med organizacijami z administrativno določenimi cenami svojih izdelkov. Glede na ta položaj smo dobili status izgubašev z nekaterimi omejitvami, predvsem na področju osebnega dohodka, ki je natančno reguliran do konca leta in omejen toliko časa, dokler se v celoti ne odpravi izguba in dokler se pomembno ne izboljša akumulacija. V tem položaju smo se ponovno soočili z dejstvom, da samo z notranjimi ukrepi in prizadevanji za večjo proizvodnjo ne moremo doseči boljšega položaja, zato so bili v uravnavanje cen naših izdelkov vloženi veliki napor strokovnih služb in vodilnih delavcev, ki so tudi s preprečevanjem svojih kupcev v tem obdobju dosegli ugodnejše cenovno razmerje. Žal pa se po novih podražitvah, predvsem energije, ta položaj ponovno poslabšuje! Kratko obdobje ugodnejših cen se nam hitro izmika in vprašanje je, ali smo to obdobje dovolj izkoristili za izboljšanje poslovnega rezultata, ki je v končni fazi edini kazalec uspešnosti. Junjski in julijski

rezultati kažejo na to, da smo bili glede na poletne mesece kljub običajni veliki odsotnosti z dela nadvse uspešni. Toda žal so tu udi nove podražitve, ki bodo vplivale na naš prihodnji rezultat. Tako sta ponovno odprti obe fronti, če jih lahko tako označimo. Gre za notranja prizadevanja, kjer prav v tem času poizkušamo z zaostrovanjem vseh oblik odgovornosti na najvišjih mestih zagotoviti pričakovano proizvodnjo po količini, kvaliteti in dogovorjenem terminu. Tu ni možno popuščati, kajti brez dobrega izdelka tudi v boljših pogojih gospodarjenja ne moremo biti uspešni. To je jasno, kot je jasno tudi to, da brez ekonomske in tržne cenovnih razmerij ni možno poslovati pozitivno. Kako uravnati ta razmerja, pa je prav tako zapletena strokovna naloga, ki jo moramo skupaj s strokovnimi in vodilnimi delavci Železarn in SOZD izbrati v politiki gospodarske stabilizacije, v nadaljnjih ukrepih in cenovni politiki, ki jo usmerja ZIS.

Našeti ukrepi in prizadevanja so samo del aktivnosti, ki so bile vodene na vseh ravneh upravljanja, samoupravljanja in družbenopolitičnega delovanja, kajti kaže poudariti, da so bili v vsa ta prizadevanja vloženi številni napor, ki bi v stabilnejših pogojih gospodarjenja prav gotovo morali dati pozitiven rezultat, ki ga v Železarni želimo pričakujemo. Ob vseh ukrepih je potrebno poudariti, da so bile izkoriščene vse možnosti za maksimalno uravnavanje OD, ki jih dopušča zakon in da je bila s posebnimi ukrepi SOZD SŽ dosežena kontinuirana rast OD, kar je vsaj nekoliko omililo že tako težak položaj naših delavcev, med katerimi nekateri kljub uspešnemu delu ne dosegajo OD, s katerim bi lahko pokrili vsaj življenjske stroške. Prav na tem področju smo si v sindikatu največ prizadevali. Realno zaostajanje osebnih dohodkov pomeni za delavce preveliko obremenitev za stabilizacijo gospodarstva, saj se od njih hkrati pričakuje tudi boljši in učinkovitejši rezultati v združenem delu. Gledano skozi OD je ta motiv vedno manjši ali pa ga sploh ni. Bolj bi se lahko reklo, da je v porasti bojazen za ustrezno delo in za delovno mesto, saj so napovedi o ekonomskih in tehnoloških viških postale kruta resničnost, s katero se srečujemo iz dneva v dan. Pri nas v Železarni zaenkrat še nihče ni izgubil dela, kar se nedvomno sklada z našimi zahtevami in obljubami, da bomo znali najti ustrezne programe in preusmeriti delavce v nove dejavnosti. Teh programov seveda še ni. Nasprotno, ko se soočamo z dejstvom, da

nas je v Železarni za to proizvodnjo preveč, smo priča tudi pomanjkanju delavcev v nekaterih obratih, ponekod pa ne najdemo poti do ustreznega strokovnega pristopa pri ugotavljanju potrebnih nalog za nemoten delovni proces ali, poenostavljeno povedano, za presojo potrebnega števila delavcev, čeprav bi že po statistični verjetnosti lahko pričakovali »viške« kot tudi »manjke« delavcev, ki bi jih z ustrezno prekvalifikacijo, dokvalifikacijo ali z dopolnilnim izpopolnjevanjem na delovnem mestu v razmeroma kratkem času lahko usposobili za nove naloge. Ne moremo reči, da se na tem področju nič ne dogaja, nasprotno, premiki vendarle so, toda izgleda, kot da je okoli vsaj zaenkrat še zanimivejša od Železarn, kjer po mnenju tistih, ki odhajajo, ne znamo ceniti strokovnega in ustvarjalnega dela. Ker je odhod iz ene v drugo delovno organizacijo resna zadeva, kaže tem pripombam prisluniti in tudi ukrepati. Za take rešitve bi se resnično morali boriti vsi skupaj s sindikatom, ki je v mnogih primerih pobudnik in nosilec idej, njihova uresničitve pa je pogojena z mnogimi čaji in pripravljenostjo vložiti največkrat veliko volje, znanja, truda in energije za majhen korak, ki pa vendarle pomeni napredek.

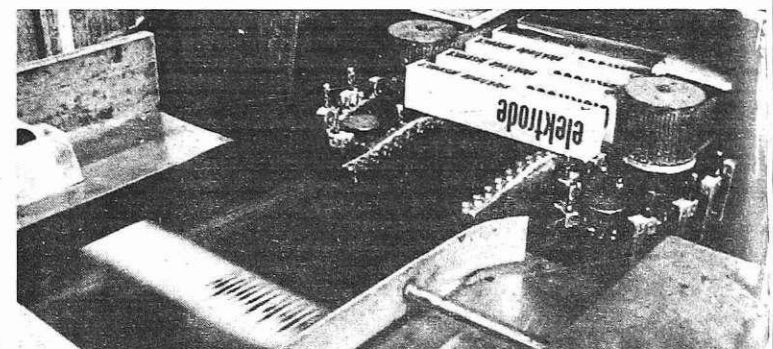
Na letošnjem seminarju v Poljčah je bilo zbrano pravo bogastvo idej in predlogov, ki bi jih morali postopno, a intenzivno uresničevati, če želimo preiti od besed k dejanjem. Prav na osnovi predlogov, kako izboljšati naš položaj in poslovanje, je že v obdelavi nekaj projektov, od katerih naj še posebej poudarim projekt, v katerem bo potrebno najti strokovne odgovore na vprašanje kako povečati pripadnosti delovnemu kolektivu! Ne glede na čas,

ki nam ni naklonjen oziroma ne omogoča, da bi v celoti razrešili ta vprašanja, je pomembno, da se naloga razdeli in postopno tudi uresniči. Večje zadovoljstvo in pripadnost vseh delavcev je prav gotovo cilj, za katerega se kaže potruditi.

Prav tako pomembne so tudi nekatere druge zamisli, ki jih je potrebno čimprej proučiti in uveljaviti, tako da bi že do konca tega leta dosegli vsaj del učinkov, ki jih lahko pričakujemo.

Ob zaključku je potrebno poudariti, da je ob vseh ukrepih, gospodarskih in družbenih dogajanjih pomembno, kako dosledno in vztrajno bomo sprejeli ukrepe, ki že dajejo rezultate, izvajali tudi v drugi polovici leta, kjer so naša pričakovanja zelo velika. Prav gotovo je naš cilj, da bi to leto zaključili brez izgube, hkrati pa se zavedamo, da je tak cilj lažje postaviti, kot pa uresničiti. Toda pozitivna gibanja in pomembni premiki v proizvodnji vendarle kažejo na to, da bi vsaj v tem pogledu lahko izboljšali naš položaj. Na sindikatu smo ocenili, da je potrebno izbrati vse možnosti za povečanje osebnih dohodkov, ki so v teh jesenskih mesecih še posebno kritični. Taki, kot so, mnogim ne zadoščajo več za enostavno kritje življenjskih stroškov, zato niso več primeren motiv niti za težko izmenskodelo v proizvodnji niti niso več primerna stimulacija za strokovno in odgovorno kreativno delo, ki naj bi nas končno pripeljalo do boljših poslovnih rezultatov.

Konferenca naj bi odgovorila predvsem na vprašanja ali smo železarni sposobni do konca leta odpraviti izgubo in uresničiti še nedokončane projekte tako, da bi v prihodnje leto vstopili brez rdečih števil.

Pripravljeni za trg (foto: Irena Kučina)

Pregled izvajanja ključnih nalog sindikata Železarn v letošnjem letu

Pomembni sklepi, stališča in usmeritve konference, ki so imeli ali pa bi lahko imeli vpliv na današnje razmere v Železarni, so predvsem naslednji:

Obvezali smo se, da bomo svoje aktivnosti usmerjali v skladu z resolucijo 11. kongresa ZSS in 10. kongresa ZSJ ter s sprejetimi izhodišči RS ZSS. To pa pomeni dograjevanje in utrjevanje samoupravne organiziranosti združenega dela, podpiranje in vzpodbujanje hitrejšega razvoja gospodarstva na osnovi tržnih zakonitosti, strokovne in humane rešitve na področju reševanja ekonomskih in tehnoloških viškov, tako da ne pride do odpuščanja delavcev v teh težkih razmerah dosledno izvajanje aktivne socialne politike in socialne varnosti nasploh.

Obvezali smo se, da bomo na vseh področjih in vseh ravneh čim bolj obvladovali notranje slabosti in se zavzemali za učinkovitejšo gospodarjenje na podlagi ekonomskih zakonitosti, tako da bomo s čimmanjšimi stroški dosegali načrtovano proizvodnjo in s tem boljše poslovne rezultate. Zadolžili smo odgovorne delavce v Železarni, da se nove investicije čimprej in čim bolj uspešno zaključijo in da jih s strokovno, tehnološko in delovno disciplino začnemo maksimalno izkoriščati.

Zahtevali smo, da se nova organiziranost Železarn čimprej in v celoti izpelje na vseh ravneh in da se čimprej uveljavi nov sistem nagrajevanja na način, ki bo delavcu zagotavljal pripravljenost, da njegov osebni dohodek ni le socialna kategorija, temveč motiv za doseganje boljših rezultatov dela.

Za zasledovanje, spremljanje in obvladovanje zadev in nalog je potrebno pravočasno, kvalitetno, iskreno in razumljivo informiranje. Zato smo rekli, da moramo to področje dograditi in posodobiti.

To je le nekaj najbolj pomembnih zaključkov konference, katerih se ne da uresničiti z enkratno akcijo ali enkratnim dejanjem, vendar ugotavljamo, da je na nekaterih področjih premalo narejenega, ali pa se naloge prepočasno rešujejo.

Poleg ukrepov z navedenih področij je konferenca sprejela tudi druge sklepe in usmeritve, ki so realizirani ali pa se še izvajajo, kajti od konference do

danes je minilo komaj šest mesecev. Za osvežitev spomina navajamo nekaj področij, ki so zajeta v sklepih konference, kot so: izobraževanje in usposabljanje ter ustrezno stipendiranje kadrov za lastne potrebe Železarn, izobraževanje sindikalnih aktivistov, počitniške kapacitete, stanovanjska problematika, delovni pogoji in beneficiranja delovna doba, sindikalna članarina in podobno.

Poleg aktivnosti, ki jih je vodil IO konference OOS Železarn na podlagi sklepov konference, je IO marca meseca ob obravnavi poslovnega poročila Železarn za 1987. leto ocenil razmere v Železarni ter delo posameznih članov poslovnega odbora oz. področja, za katero so posamezni člani zadolženi. Ocenio je IO posredoval delavskemu svetu Železarn, ki jo je tudi sprejel.

IO je ocenjeval, da se nekatere slabosti v Železarni prepočasno odpravljajo, na nekaterih področjih pa smo premalo uspešni. Od poslovnega odbora smo zahtevali, da se organizira tako, da bo imel vsak član na svojem področju pogoje za obvladovanje izgube in doseganje pozitivnih poslovnih rezultatov. Zahtevali smo zaostrovanje odgovornosti na najvišjem mestu, ki se mora odraziti na vseh ostalih nivojih vodenja in upravljanja. Poudarili smo, da je potrebno ustvariti zdrave produkcijske odnose z ustrezno razvojno politiko, dobrim sistemom načrtovanja, z nagrajevanjem po rezultatih dela, z dobrim materialno-skladiščnim poslovanjem ter z ustrezno funkcionalno organizacijo dela in poslovanja.

Na posameznih področjih smo izpostavili predvsem naslednje problematiko:

— na področju proizvodnje izboljšati sistem vodenja in odgovornosti, zaostrovanje odgovornosti za izvajanje tehnoloških normativov, zasledovati in obvladovati materialne stroške, izpolne in kvaliteto, izboljšati produktivnost na posameznih napravah ter ustvariti pogoje za stalno dopolnilno strokovno izobraževanje;

— obratih ter izboljšati delovne pogoje v njih;

— na komercialnem področju smo ocenjevali, da se mora izboljšati učinkovitost marketinga, da se čimprej realizira projekt za materialno in skladiščno poslovanje, predlagali smo, da se prouči možnost prehoda iz sedanje prodaje na odprto tovarniško prodajalno, s čimer bi ustregli tudi interesu zunanjih kupcev;

— na finančnem področju smo zahtevali dosledno in uspešno izpeljavo finančnih obveznosti iz naslova investicij in pravočasno zagotavljanje sredstev za osebne dohodke. Predlagali smo, da se izboljšajo informacije iz področja različnih vlaganj v širšo družbeno skupnost ter pokrivanje določenih obveznosti iz posameznih vrst dohodkov;

— na kadrovskem, pravnem in socialnem področju se mora z vso odgovornostjo pospešiti in dokončati delo na področju samoupravnih aktov, upoštevaje spremenjeno zakonodajo in reorganizacijo Železarn. Čimprej je treba dokončati in v praksi pričeti uporabljati nov način nagrajevanja, natančno izdelati in opredeliti kadrovske projekt zaradi prestrukturiranja ter v zvezi s tem organizirati in izvajati dopolnilno izobraževanje in usposabljanje, izboljšati informiranje, pripraviti osnove za formiranje novih samoupravnih delovnih skupin, pospešiti reševanje pravnih zadev ipd.

Poleg navedenega je IO ugotavljal, kar je delavski svet tudi potrdil, da je predsednik PO preveč obremenjen z nekaterimi operativnimi nalogami, ki spadajo v pristojnost drugih odgovornih delavcev.

Ocenjeno in potrjeno je, da bo poslovni odbor v okviru pooblastil, ukrepov in sanacijskega programa ter načrta za letošnje leto s sodelavci iz drugih področij ustvaril take pogoje, v katerih bo možno do konca leta 1988 doseči pozitivne poslovne rezultate.

Na podlagi navedenega, rezultatov polletnega poslovanja, razprave na tokovi seji in ocene stanja moramo poskusi, izboljšavati in sprejeti perspektivo do konca letošnjega leta. To je bil tudi namen sindikalne konference.

Seja odbora za stanovanjska vprašanja

Na seji so poleg prispelih prošelj obravnavali finančni pregled formiranja in koriščenja stanovanjskih sredstev. Člani so ugotovili, da bi morali za zagotovitev izgradnje načrtovanih stanovanj ter preureditve samskega doma na Koroški Beli v letu 1988 formirati še približno 894 milijonov sredstev. Odbor zadoljuje odgovorne službe v Železarni, da preverijo možnosti formiranja potrebnih sredstev še v letu 1988.

Odbor se je seznanil s poročilom oddelka za stanovanjski standard o reševanju stanovanjskih problemov delavcev. Iz poročila izhaja, da je bilo v prvih šestih mesecih rešenih 89 prošelj z dodelitvijo ustreznih stanovanj.

Akcija za pridobitev večjih stanovanjskih enot ob zamenjavi za manjše ni prinesla željenih učinkov, nekaj primerov pa smo kljub temu za beležili. Očitno je bila odločitev, da bi lahko stanovanjske probleme delavcev Železarn rešili z zamenjavami brez nakupov novih stanovanj, napačna.

V okviru sprejetega načrta Odbora za stanovanjska vprašanja so člani ugotovili, da se niso bile uresničene določene naloge. Gre predvsem za skupni dogovor oddelka za stanovanjski standard in vodstva ERC ter sektorja za ekonomiko za zagotavljanje podatkov o prisilnih, stanovanjih v stanovanjskem skladu Železarn, podatkov o prejetih posojilih za novogradnje oziroma adaptacije. Za realizacijo te naloge bi bilo potrebno čimprej sklicati skupni sestanek, na katerem bi se dogovorili o možnostih zagotovitve vseh željenih oziroma potrebnih podatkov. Nujno bi bilo tudi zagotoviti nabavo terminala za oddelk za stanovanjski standard.

Prav tako še ni realizirana naloga, da je potrebno s strani občinskih organov — prijavno odjavne službe — zagotoviti podatke o prijavah občanov v stanovanja, ki so last Železarn Jesenice.

Na pobudo DO Dominvest in z namenom, da se zagotovi boljša evidenca o plačevanju stanarine ter ostalih obveznosti, je odbor sprejel stališče, da je potrebno pričeti z akcijo, da se stanarina obračunava kot odbitek od osebnega dohodka, oziroma pri imetnikih tekočih računov kot obveznost, ki se poravnava s tekočega računa.

Člani odbora zahtevajo, da se vabljeni odgovorni delavci Železarn Jesenice sej odbora obvezno udeležujejo.

Oddelek za stanovanjski standard

Železarski globus

Braziliija

V brazilske provincije Maranhao na severovzhodu države bodo zgradili novo železarno, katere lastnik bo železarska družba Usimar. Investicijska sredstva za to železarno so predvidena v višini 3,5 mia dolarjev. Denar (posojilo) za ta projekt bodo združile predvsem banke držav evropske gospodarske skupnosti. Kot zanimivost naj dodam tudi to, da bodo kot investitorji sodelovali tudi nekatera podjetja iz Češkoslovaške in Sovjetske zveze. Gradnja železarn naj bi bila zaključena v letu 1993. Začetna proizvodnja bo 3 mio ton surovega jekla.

Osební dohodek za julij

V juliju smo izdelali 86.447,6 ton skupne proizvodnje, kar je na ravni Železarnice 102 % družbenega načrta in 92,6 % operativnega. Talilnice so dosegle 101,6 % družbenega načrta in 98,9 % operativnega. Ploščati program 109,5 % družbenega načrta in 90,7 % operativnega. Okrogli program 83,9 % družbenega načrta in 83,3 % operativnega.

Od talilnic je livarna dosegla komaj 77,3 % družbenega in operativnega načrta. V ploščatem programu Valjarna bluming štel 97,9 % družbenega, 81,1 % pa operativnega. V okroglem programu Žičarna 84,3 % družbenega in 81,8 % operativnega. Valjarna žice in profilov pa samo 71,3 % družbenega in operativnega načrta. Učinkovitosti dela in primernosti plačila pa ne moremo ocenjevati le z načrtom, kjer lahko želje presežejo realne možnosti, ali pa možnosti nismo znali ali hoteli izkoristiti (npr. načrtovanje enakomernije porazdelitve dopustov). Poleg tega na ugotovljeno učinkovitost ne vpliva le teža izdelkov, ampak tudi porabljen čas za izdelavo. Če je skupna proizvodnja za 4 % manjša kot v juniju, smo na drugi strani delali kar za 18,5 % manj časa kot v juniju, kar pomeni, da je bila produktivnost za 14 % boljša.

Žal pa velja skoraj obratno za strukturo proizvodnje, ki je za 12 % slabša od junijske in tudi za 10 % slabša od načrtovane za ta mesec.

Posledica večje fizične produktivnosti in slabše strukture je za 3 % večji učinek. Večja učinkovitost je ugotovljena v večini obratov, zlasti pa je velika razlika pri Jeklarni 2, ki je zopet povečala rekord v količini proizvodnje in s tem dosegla prvo mesto po višini osebnega dohodka v Železarni. Ob tem moramo še enkrat spomniti, da je Jeklarna 2 delala neprekinjeno v obeh prazničnih dneh in da so delavci v neprekinjenem procesu dobili plačilo za 23 do 24 delovnih dni, medtem ko smo ostali delavci prejeli plačilo le za 22 dni.

Osební dohodek na delavca v poprečju Železarnice za julij je za 12 % večji kot junija ali za 63.590 din na zaposlenega, s čimer smo presegli znesek 600.000 din na delavca in tako smo po nekaj mesecih zopet uspešno izboljšali realno višino osebnega dohodka. Indeks rasti je večji od realnega povečanja zaradi naslednjih vzrokov:

en delovni dan več za neprekinjen sistem dela, dva praznika, povečanje učinkovitosti, več nadur, več ur za manjkajoče.

Omenjeni vplivi so bili večji od manjšega števila plačanih ur delavcem, ki delamo v sistemu 5+2.

Poprečje Železarnice je najbolj presegla Jeklarna 2 s 25,3 %, sledi ji Energetika s 17,3 %, Jeklarna 1 s 13,5 % itd. Štirje obrati so tesno skupaj z najnižjimi poprečji: Žebeljarna, Elektrode, PVT in Družbeni standard. Družbeni standard ima nekoliko višje poprečje osebnega dohodka na račun delavcev v počitniških domovih, ki delajo od 240 do 270 delovnih ur na mesec, zato so njihovi osebni dohodki mnogo višji od osebnega dohodka za redno delo.

Iz strukture osebnega dohodka za julij je razvidno, da je najbolj pora-

sel odstotek plačanega dopusta (v juniju na zaposlenega 8,36 %, v juliju 16 %). Že uvodoma smo omenili, da obseg rednega dopusta kaže na slabo pripravljenost za enakomernjšo, načrtovano porazdelitev dopustov.

Tudi število nadur se je v juliju močno povečalo, saj jih je kar za 7219 več kot v predhodnem mesecu. Najvišji odstotek nadur v efektivnih urah izkazuje HVJ (9 %), Valjarna debele pločevine (6,3 %), Žičarna (6,1 %). Vzdrževalci, ki so bili v preteklosti običajno na vrhu, so tokrat šele na četrtem mestu s 5,8 % nadur v skupnem številu delovnih ur. Tudi podatki o nadurah kažejo, da je še vedno premalo pripravljenosti za prilagajanje sedanjim razmeram. Še bolj pa to kažejo ure za manjkajoče, zlasti v Jeklarni 1, kjer še vedno obstaja nekaj rezerv.

Oddelek za nagrajevanje

V avgustu rekorden obisk gostov

Čeprav so nekateri dvomiljenci menili, da bo letošnja turistična sezona precej slabša od lanske in predhodnih, so se ušeli. Vsi kampi: Šobec, Zaka, Radovljica, Bohinj so že od srede julija povsem zasedeni, prav tako večina hotelskih zmogljivosti. Na Bledu je bilo 10. avgusta prijavljeno rekordno 4.880 gostov, kar je bilo najvišje število letos, ali dobrih pet odstotkov več tujih gostov kot lani.

JR

Na ogled je zazidalni načrt za Lesce-Center

V prostorih krajevné skupnosti Lesce in v avli občinske skupščine Radovljica bo do 25. avgusta na ogled javno izobešana dokumentacija dopolnitev in sprememb zazidalnega načrta Lesce-Center. V Lescah bo pristojni upravni organ občinske skupščine vzajemno s svetom krajevné skupnosti organiziral tudi javno obravnavo predlagane dokumentacije.

JR

TABELA 1

PRIMERJAVA UR IN ZASLUŽKOV ZA JULIJ 1988 S PREHODNIMI OBDOBJI

Obdobje	OD iz sredstev delovne organizacije				% učinka	Indeks OD na l. 1987
	ur na zaposl.	na uro	na delavca	za 182 ur		
L 1980	187,5	50	9.351	9.062	40,0	3,6
L 1981	186,9	67	12.553	12.225	45,4	4,9
L 1982	185,9	83	15.389	15.064	47,3	6,0
L 1983	184,8	106	19.499	19.208	49,0	7,6
L 1984	185,2	158	29.244	28.738	51,3	11,4
L 1985	185,5	324	60.116	58.978	54,3	23,5
L 1986	185,2	697	129.127	126.868	58,6	50,5
L 1987	188,8	1.381	260.825	251.342	59,9	100,0
I. 1988	185,2	2.353	435.767	428.246	63,0	170,4
II.	180,5	2.403	433.866	437.346	63,2	174,0
III.	188,8	2.538	479.236	461.916	64,2	183,8
IV.	192,2	2.710	520.300	493.220	3,9	196,2
V.	194,1	2.780	539.070	505.960	5,6	201,3
VI.	187,2	2.940	549.500	535.080	4,4	212,9
VII.	184,3	3.330	613.090	606.060	8,3	241,1
I-VII.	187,4	2.720	509.410	495.040	—	197,0
VII. 87	196,1	1.223	239.870	222.590	59,1	88,6
I-VII. 87	188,9	1.130	213.380	205.660	59,1	81,8

TABELA 2

STRUKTURA OD ZA JULIJ 1988

Vrsta izplačila	Znesek OD	Din na zaposl.	Struktura OD v %	
			19 = 100	14 = 100
1. Osnovni OD	1.871.954.552	322.410	52,59	73,69
2. Učinek	156.721.729	26.993	4,40	6,17
3. Skupaj 1-2	2.028.676.281	349.403	56,99	79,86
4. Nočni dodatek	118.725.049	20.448	3,33	4,67
5. Popold. dodatek	42.358.485	7.296	1,19	1,67
6. Nadurni dodatek	39.262.070	6.762	1,10	1,55
7. Nedeljski dod.	40.212.570	6.926	1,13	1,58
8. Praznični dod.	29.395.529	5.063	0,83	1,16
9. Skupaj 4-8	269.953.703	46.495	7,58	10,63
10. Otežkočeni dod.	30.532.264	5.259	0,86	1,20
11. Dod. za del. dobo	156.949.150	27.031	4,41	6,18
12. Nagrade-honorar	23.978.720	4.130	0,67	0,94
13. Ostala plačila	30.223.444	5.205	0,85	1,19
14. Skup. 3 + 9 do 13	2.540.313.562	437.523	71,36	100,00
15. Plačan praznik	273.700.646	47.140	7,69	10,77
16. Plačan dopust	569.696.690	98.120	16,00	22,43
17. Sobotni dopust	32.247.202	5.554	0,91	1,27
18. Nad. OD za bol. ods.	143.740.310	24.753	4,04	5,66
19. Skupaj OD iz sredstev DO	3.559.698.410	613.090	100,00	140,13

Čufarjeve plakete in diplome za leto 1988

Na podlagi 3. člena sklepa o podeljevanju Čufarjevih plaket in diplom Odbor za družbenoekonomske in samoupravne odnose pri Kulturni skupnosti Jesenice

razpisuje Čufarjeve plakete in diplome za leto 1988

Čufarjeve plakete se podeljuje organizacijam in posameznikom za:

- posebne dosežke pri ustvarjalnem delu na področju kulturnih dejavnosti,
- kvalitetne kulturne dosežke v občinskem in širšem prostoru,
- dosežke strokovnega in znanstvenega dela,
- za več kot 25-letno organizacijsko in animatorsko delo.

Čufarjeve diplome se podeljujejo organizacijam in posameznikom za:

- aktivnosti in uspehe na področju kulturnih dejavnosti,
- uspehe, ki pospešujejo kulturno dejavnost na področju propagande in publicitete,
- dolgoročno uspešno organizacijsko in animatorsko delo na področju kulture.

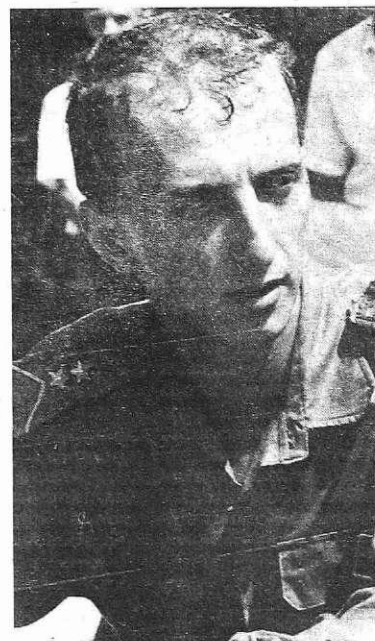
Predloge za podelitev lahko dajo občani, kulturne in druge organizacije ter društva.

Pisne predloge z obrazložitvijo je treba predložiti strokovni službi Kulturne skupnosti Jesenice, Titova 65, do 30. septembra.

PRAZNOVANJE GRANIČARJEV

Ob dnevu graničarjev — 15. avgustu, so po vseh karavlah v Sloveniji potekale slovesnosti. Letos obmejne enote praznujejo štiriinštirideseto obletnico svojega obstoja in uspešnega varovanja državne meje. Ob tej priložnosti so podelili kolektivom karavel in posameznikom priznanja za uspešno delo in vzorno obnašanje. Na osrednji prireditvi v naši republiki, ki je bila pred karavlo Slatina, blizu mejnega prehoda Rateče, so izročili svojemu namenu prenovljeno, sodobno opremljeno zgradbo in jo poimenovali po narodnem heroju, generalmajorju Jocu Miljkoviću.

Slavnostni govornik je bil podpredsednik predsedstva SFRJ Stane Dolanc, ki je tudi odkril spominsko ploščo. Graničarjem so ob njihovem prazniku čestitali predstavniki občin Jesenice in Radovljica ter družbenopolitičnih organizacij Gorenjske in predsednik občine Slunj, kjer je bil Miljković doma. Kljub zgočemu soncu so se slovesnosti udeležili številni prebivalci okoliških krajev, ki so si po uradnem delu prireditve lahko ogledali karavlo. V kulturnem programu so sodelovali Pihalni orkester jeseniških železarjev, moški in ženski pevski zbor KUD Kranjska Gora, mladinska folklorna skupina KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana ter otroška folklorna skupina Rute KUD Podkoren; svoj del programa so prispevali tudi vojaki.

Darko Latas — komandir karavle Joca Miljkovića (foto: Irena Kučina)

Stane Dolanc je v svojem govoru najprej čestital graničarjem ob njihovem prazniku, nato pa poudaril pomen obmejnih enot in njihovega sodelovanja s pripadniki milice, carine, štabov in enot teritorialne obrambe ter civilne zaštite, predvsem pa z okoliškimi krajinami za nedotakljivost državnega ozemlja SFRJ. Dejal je, da je edina formula za odpravo sedanje krize pametno gospodarjenje, delo in znanje. Pri izvajanju gospodarske reforme so se pokazali problemi v zvezi s padanjem življenjske ravni prebivalstva. Brez uspešnega urejanja ekonomskega stanja pa ni mogoče urejati političnih in drugih razmer v naši družbi. Zato bomo morali končno začeti odkrivati prave vzroke sedanjih

težav, ki so v slabem in neučinkovitem gospodarjenju, in v to smer usmeriti našo akcijo. Organizacije združenega dela, občine in družbenopolitične skupnosti bodo morale čimprej prilagoditi programe socialne politike novim razmeram. Prav tako bo treba vsakemu narodu in narodnosti omogočiti vsestranski razvoj in uveljavitev, a ne na škodo kogarkoli, ampak v interesu njega in vseh ter v skladu s temeljnimi dosežki naše revolucije. To pa bo mogoče samo v mirnih razmerah, v konstruktivnem dialogu, z navajanjem dejstev in argumentov.

Po besedah komandirja slatinske karavle Darka Latasa pomeni poi-

menovanje njihove karavle po generalmajorju, revolucionarju in nekdanjem komandantu obmejnih enot na tem področju veliko čast. Prenovljena zgradba bo nudila vojakom veliko boljše pogoje za delo kot stara karavla. O prenovi so začeli govoriti že leta 1976, ker so ugotovili, da je karavla Slatina stara, premajhna in slabo opremljena. Obnavljati so jo začeli leta 1986, vojaki pa so se ponovno vselili vanjo preteklo jesen. Sedaj imajo graničarji te karavle zares dobre pogoje za delo, pa tudi za sprostitve po delu. To si tudi zaslužijo, saj so novo stavbo v precejšnji meri zgradili sami.

Tanja Kastelic

Slovesnost pred karavlo Joca Miljkovića (foto: Irena Kučina)

Stane Dolanc v pogovoru z graničarji (foto: Irena Kučina)

General Višnjić se pogovarja z vojniki (foto: Irena Kučina)

Sedemnajst udeležencev planinske slikarske kolonije Vrata '88 razstavlja na Jesenicah

Jutri, v petek, 19. avgusta, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice odprli sedemnajsto letošnjo razstavo, to-krat razstavo slik udeležencev devete planinske slikarske kolonije Vrata '88. Razstavo bodo odprli s krajšim kulturnim programom.

Planinsko društvo Dovje-Mojstrana, ki letos slavi 60-letnico nadvse aktivnega in razvejanega delovanja, je letos že devetici organiziralo planinsko slikarsko kolonijo v Vratih, slikoviti alpski dolini pod Triglavom. Prvič so se slikarji zbrali v Vratih leta 1980 in od takrat redno vsako leto planinci povabijo slikarje iz širšega slovenskega območja v očarljiv planinski svet pod Triglavom, da v različnih slikarskih tehnikah upodobljajo neizčrpne lepote in posebnosti Triglava in njegove sosesčine.

Ta vsakoletna kulturnoumetniška akcija Planinskega društva Dovje-Mojstrana zasluži vso družbeno priznanje in pozornost, saj ima velik pomen tudi pri popularizaciji našega gorskega sveta, Triglavskega narodnega parka, njegovih lepot in posebnosti, pa tudi glede ohranjanja naravnih in kulturnih spomenikov, predvsem ljudske arhitekture, ki stalno spreminjajo svojo podobo in celo izginjajo.

Že po ustaljenem pravilu so se slikarji — udeleženci planinske slikarske kolonije Vrata '88 — z deli s kolonije najprej predstavili ob občini-

skem prazniku od 3. do 15. avgusta v novem prostoru ob kulturnem domu na Dovjem (prejšnja leta so razstavljali v osnovni šoli v Mojstrani). Od leta 1985 to razstavo redno uvrščajo v razstveni program razstavnega salona Dolik Jesenice. Najprej skupaj z udeleženci planinske slikarske kolonije Vršič (PD Jesenice), od lanskega leta, ko je vršička kolonija zamrla, pa le še dela slikarjev s planinske slikarske kolonije Vrata.

Letos se z 39 slikami predstavlja sedemnajst udeležencev planinske slikarske kolonije Vrata '88: Janez Ambrožič, Rudolf Arh, Franc Berce, Nika Hafner, Leon Koporc, Helca Krasnik, Pavel Lužnik, Slavimir Mihajlovič, Marjan Miklavc, Janez Ošaben, Franc Smole, Draga Soklič, Marija Strnad, Tone Tomazin, Jože Trpin, Franc Vandot in Cveto Velikajne.

Razstava slik z devete planinske slikarske kolonije Vrata '88 bo v razstavnem salonu Dolik na ogled do vključno 31. avgusta. Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Izvajanje kulturnih akcij

Komisija za kulturo pri Občinskem svetu zveze sindikatov je presojala izvajanje programa kulturne akcije za delovne kolektive v radovljški občini. V prvem polletju letos so v 12 krajih občine organizirali skupaj 19 prireditev, od teh 12 gledaliških, 2 operni v Ljubljani, 3 likovne razstave in 4 pevske koncerte. Prireditve si je ogledalo 5.842 obiskovalcev, ali v poprečju 307 na prireditev. Izjemen obisk so imeli na operni predstavi v Ljubljani, katero si je ogledalo 815 obiskovalcev. Izvajanje programa je v drugem polletju zaradi pomanjkanja denarja vprašljivo, zato bo treba narediti rebalans finančnega načrta ali pa zmanjšati program akcij.

JR

Miha Mazzini

Drobtinice 19

— Kako je lepa, a?
— Ja, ja — sem še kar kimal in še vedno nisem videl Ajše.
Gneča se je razprla in za trenutek sem zagledal deklico, s katero sva se spogledovala včeraj. Tisto iz pakirnice žebčev. Tudi ona me je opazila. Nasmehnila sva se drug drugemu. Padal sem v njene oči.
Telesa so jo zakrila.
Zavedel sem se Ibra, tresočega se, kot da hoče zmetati obleko s sebe. Obrnil se je k meni in me zgrabil za ovratnik. Me stresel.
— Jesi li video? Jesi li ti video?!!
Nič nisem razumel.
— Kako se mi nasmešila! — je dokončal stavek.

Ooooo, prekleto pomlad. Prekleto sranje. Ibro je žarel. Sijal kot sonce. Plaval. Objel me je čez rame in mi zašepetal na uho:
— Vidiš, imam sve šanse.
Nisem vedel, kaj naj rečem, kam naj se dam.
— Ja, ja, — sem zagodel.
Ni večje samozvesti, kot jo porodi nasmeš lepe ženske. Ibro je zrasel.
— Kaži mi pošteno. Jel lepa il nije?
— Lepa je, — sem priznal.
— Ko slika?
— Kot slika.
Novo priznanje.
— Jesi li video takve oči? Takvu dubinu, da čovek propadne u njih?
Strinjal sem se. Popolnoma in z vsem srcem.

In se počutil vedno bolj neprijetno. Končno sva prišla na vrsto za pasulj z rebrci, imenovan zarebrnice v omaki. Vzel sem tri porcije in kilo kruha.
Presenetil Ibra.
— Kako možeš toliko pojesti, a da se ne ugojiš? Sav si mršav ko kostur.

Nasmehnil sem se in počakal z odgovorom, dokler nisva sedla. Brez uspeha se je poskušal preriniti v bližino Ajše. Prazna stola sta bila čisto na nasprotnem koncu, tik ob pultu. Odtirgal sem peto s štruce in jo pričel počasi zvečiti. Pobral sem rebrcu iz pasulja, jih otresel in zavil v papirnate prtičke. Vse skupaj, s preostalim kruhom, sem vrغل v plasti-

Stane Zugwitz in njegove zibelke

V galeriji Kosove graščine bo do 28. avgusta vsak dan, razen nedelj in ponedeljkov, od 10. do 12. in od 16. do 18. ure odprta razstava Staneta Zugwitza 100 miniaturnih zibelk.

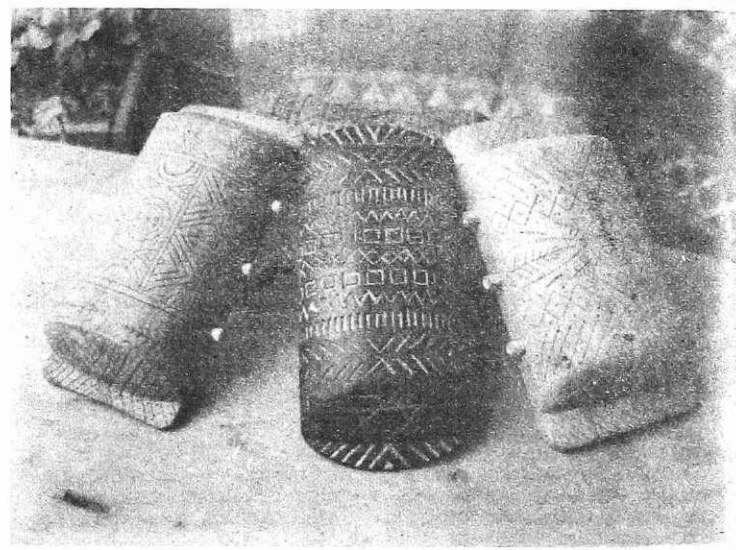
Avtor razstavljenih zibelk je Jeseničan Stane Zugwitz. Rojen je bil leta 1919 na Jesenicah, v stavbi današnjega Tehniškega muzeja. Po poklicu je ključavničar in po upokojitvi leta 1980 se je začel ukvarjati z izdelavo miniaturnih zibelk. Danes jih je v njegovi zbirki več kot 160. Vse niso razstavljene, ker smo se omejili le na področje Jugoslavije in obrobni delov, seveda s poudarkom na Slovenijo.

Ko je Stane Zugwitz obiskoval muzeje Slovenije in Jugoslavije, so ga pritegnile ravno zibelke in začel je sistematično zbirati podatke, opise, skice zibelk in kupovati dostopno literaturo. Nato je v prostem času z mnogo potrpežljivosti in ljubezni nastala ta bogata in poučna zbirka.

Zibelke so bile nekdanj pomemben kos kmečke opreme in pod imenom zibelke so mišljene vse priprave za ležanje in prenašanje otrok, torej tudi otroška korita — nečke. Najprej so po vsem slovenskem ozemlju uporabljali za spanje, ležanje in kopanje otrok iz lesa izdelane nečke ali kadunje. Da bi jih ločili od podobnih lesenih korit, ki so jih uporabljali za mesenje kruha ali za prenašanje raznih bremen, so nečke za spanje in prenašanje otrok h krstu okrasili z vrezovanjem geometrijskih ornamentov, zvezd, src, znamenji križa in Kristusovega monograma IHS. Tik pod robom so dodali tri do štiri cveke, knofe za prevezovanje traku. V preteklosti so nečke in zibelke po vrhu prevezovali z rdečimi trakovi. Z njimi so obenem odganjali od otroka zle duhove in uroke. Nečke so bile najpogostejše in najdalj v rabi v Beli Krajini, Prekmurju in na Štajerskem, manj pa na Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem, kjer so se nečke umaknile zibelki že v 18. in na začetku 19. stoletja.

Najstarejše upodobitve zibelk na Slovenskem sodijo v zadnjo četrtino 15. stoletja. Na kmetijah pa so se zibelke začele pojavljati šele v 19. stoletju. Prvotna kmečka zibelka je bila močno podobna nečkam, saj je bila narejena tako, da so na vsako stran nečk spodaj pritrdili nihalno ploškev. Kasneje so se kmetje pri oblikovanju zibelk zgledovali po meščanskih renesančnih in baročnih zibelkah. Predvsem na alpskem področju pa so razvili pisano in bogato okrasitev.

Zibelke lahko delimo v poslikane in neposlikane. Po načinu izdelave, obliki, uporabljenem materialu se med seboj skoraj ne razlikujejo. So mizarsko izdelane, zbite z lesenimi klini, v štiri robnike sta ujeti končni-

Okrašene nečke so uporabljali za spanje, kopanje in prenašanje otrok h krstu

ci, stranici in celo nihalni ploskvi. Pri izdelavi so uporabljali različne vrste lesa: smreko, vrbo, dren, črni glog, javor, jesen, lipo, oreh, češnjo, hrast. Nihalne noge morajo biti izdelane iz trdega lesa.

Posebnost enako izdelanih cerkljanskih in bohinjskih zibelk je obroč, ki je pritrjen na stranici zibelke v zgornji polovici in je običajno premičen. Uporabljajo ga za obešanje pregrinjala proti svetlobi in mrčesu. Dno zibelke je prevrtano s 6 do 19 luknjicami za odtekanje urina in dovajanje zraka. Zibelke so dolge od 83 do 110 cm, visoke pa od 25 do 35 cm.

Med neposlikanimi zibelkami poznamo več različnih oblik: zibelke s podaljšanimi kotačema, ki je visoka okoli 85 cm (Primorska), zibelko na nihalnih stojalih, ki se pojavlja povsod po Sloveniji, zibko — posteljico, ki ima med desko dna in štirimi gornjimi letvami rezljane stebričke (Bela krajina).

Poslikane zibelke najdemo na Gorenjskem, s središči okoli Škofje Loke, Rateč in Kranske Gore. Poslikane zibelke so uporabljali šablone, ornamenti, barve in motivi se pojavljajo. Medtem, ko se je neposlikana zibelka oblikovno razvijala, se poslikana ni. Ostaja verna podoba meščanske baročne zibelke. Praviloma

je poslikana celotna zunanost, poudarkom na obeh končnicah. Na pogostejše upodobitve so Božjepotni Marija (Marija z Jezusom), Kristusov monogram IHS, mora, pentagram, na sprednji končnici je navadno naslikana letnica. Naslikani so motivi, povzeti iz narave: šopki tulcn, marjetice, nageljnove in tulipnov. Prevladujejo živahne barve: modra, zelena, rdeča, rumena.

Pri postavljanju so na dno zibelke dali slamo ali ličkanje, čez so pogrnili rjuho. Otroka so pokrili z odejjo ali prevezali s trakom, ki so ga pritrdili na lesene gume. Tako, kot pri v nečkah, so tudi v zibelkah nosili novorojenca h krstu v majhno lepo pisani zibelki, ki je bila skuplast vseh vaščanov. Hiše z večji številom otrok so imele tudi dve ali več zibelk. Ko so otroci odrasli, jih spravili na podstrešje. Od zibelk se ljudje le redkokdaj ločevali, jih prodajali, ker so jih spominjali na otroštva.

Odprli bodo nov dom in razvili svoj prapor

Prostovoljno gasilsko društvo v Gozd-Martuljku letos praznuje 50-letnico obstoja in uspešnega delovanja. V počastitev tega jubileja bodo, kot je povedal predsednik Marko Pavlovič, v nedeljo, 28. avgusta, imeli več pomembnih prireditev.

Tega dne ob 11. uri bo najprej sprejem in mimohod gasilskih desetih vseh gasilskih društev v občini. Ob tej priložnosti in pred začetkom praznovanja bo igrala priznana godba na pihala iz Gorij. Potem bodo razvili prapor, ki ga društvo doslej še ni imelo. Ob 14. uri bo veselica s srečelovom; za zabavo in ples bodo igrali Veseli Gorenjci. Če bo vreme slabo, jim bo novi hotel Špik dal brezplačno na voljo svoje prostore.

Tega dne bodo predali svojemu namenu obnovljen in povečan gasilski dom. Dalj časa so si prizadevali in pri tem delu skupno prostovoljno delali nad 10 tisoč ur. Zgradili so skoraj povsem nov, vsekakor pa zelo lep in funkcionalen gasilski dom. Stari dom je namreč dotrajal in je bil premajhen, posebno, če vemo, da se v prostorih gasilcev v tem kraju dogaja takorekoč vse: seje, sestanki, slovesnosti, proslave.

Za postavitev doma so zelo veliko prispevali skoraj vsi prebivalci in enote delovnih organizacij ter zasebniki, pa tudi občinska gasilska zveza in skupnost za varstvo pred požari.

Gasilec v Martuljku čestitamo k jubileju in delovnemu uspehu ter jim želimo vse najboljše tudi v prihodnje.

Branko Blenkuš

Verjeli ali ne

Na Jesenicah, v t.i. Kurji vasi, je ulica, iz katere na prijavni službi SO Jesenice ni prijavljen niti en občan ali prebivalec. V tej ulici tudi ni stanovanjske hiše. To so povedali na Geodetski upravi naše občine.

Ta ulica se imenuje ULICA GENERALA RUDOLFA MAISTRA.

Kaj naj rečemo ob tem? Morda tole. Če se na Jesenicah temu zaslužnemu in pomembnemu možu, generalu, pesniku, pisatelju in borcu za našo severno mejo (1918 — 1920) nismo ustrezneje oddolžili, kot s to »slepo« ulico, potem naj jo pristojni vsaj odpravijo.

Vibr

V prim no p nega Ni dvan med tič. Bil je Zato vsem dni j pa je zrel i večje jim i treba nem soraz faze poste je za

Ob bo

upoke d

se iskreni ga v čas mu in u ter zdr Krajinik Cvetki. Hvala teljem z spremili darovali Zahva kom, dr jam in g de.

Ob bo bre man

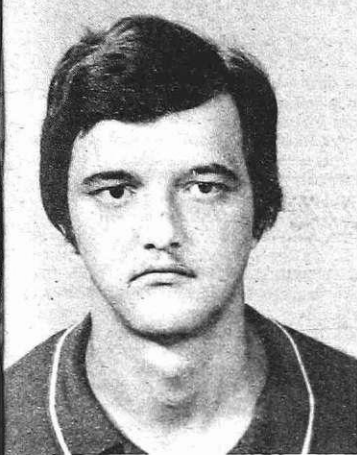
se iskreni rodnikov znancen sozljaja, stvo na Poseb Stojakov Milanu CIT ter Jesenice lavcem integralu promet, tja Zarj Domopr ter TO I Lepa škega o župniku Vsem krat isk

Sodelo lov se na po darilo Vsem uspehov čimveč t nega raz Hvala

Društ srčno z mojem r veliko u

Ob bo iskreno rečeno

i cipele nabaviti, kad dobijem prvu platu!

***Dušanu Maražu
v spomin***

V petek, 12. avgusta, smo se v primorski vasi Grahovo za vedno poslovili od dobrega in vestnega sodelavca Dušana.

Ni še dolgo tega, ko je pred dvanajstimi leti prišel k nam med vzdrževalce v HVŽ mlad fantič, željan znanja in napredka. Bil je marljiv in poslušen učenec. Zato ni čudno, da se je takoj vsem priljubil. Po dobrem letu dni je odšel k vojakom, leta 1979 pa je bil zopet med nami. Zdaj še zrel mladenič se je dela lotil s še večjo zagnanostjo in voljo. Svojim vrstnikom je bil vzor, kako je treba delati, če hočeš na delovnem mestu napredovati. Sam je sorazmerno hitro prebrazil vse faze napredovanja in 1986. leta postal ključavničar specialiste, ko je začela obratovati nova lužnina.

ca, pa je postal njen vodilni vzdrževalec.

Dušan ni bil le dober delavec, bil je predvsem čudovit človek, saj ni poznal besed, ne morem, nočem, ne dam. Bil je vedrega značaja, zato nam je bilo prijetno v njegovi družbi. Njegova vedrina je na vse sogovornike delovala pomirjajoče, zato nas je vest, da se je ponesrečil, vse zaskrbelo. Vsi pa smo upali, da bo tak fant, poln življenja, zmožen in premagat tudi to. Žal je bila kruta usoda močnejša. Močnejša od naših želja in njegove volje. Odšel je, še ne star 31 let.

Hvala Dušan, za vse in počivaj mirno v svoji rodni primorski grudi.

Sodelavci

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 20. avgusta, bosta
na Jesenicah od 7. do 19. ure
odprti trgovini:
ROŽCA na Plavžu, Titova 79
in
DELIKATESA, Kašta 1, C.
železarjev 6.

DEŽURNA LEKARNA

V avgustu je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Bledu.

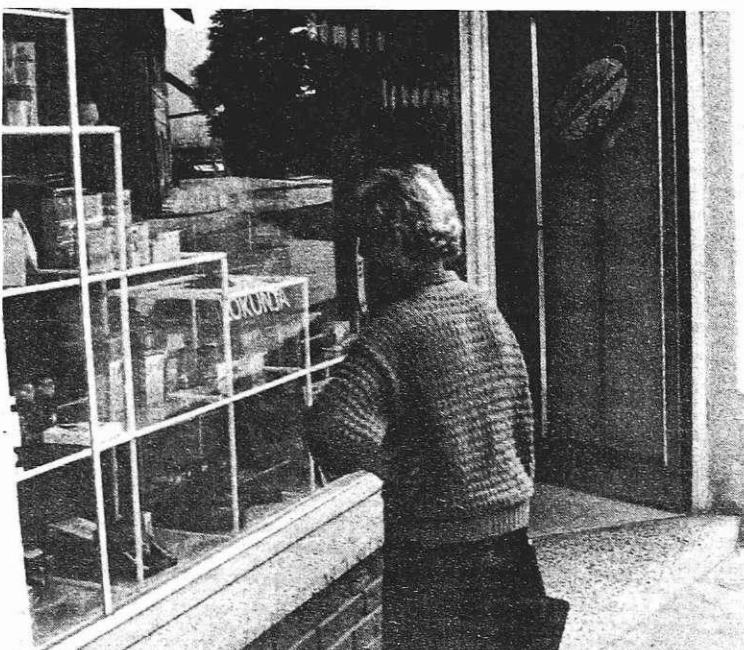
Razstavni salon Dolik Jesenice

V razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 20. do 31. avgusta na ogled razstava slik z devete planinske slikarske kolonije Vrata '88 PD Dovje- Mojstrana.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

Blejska kmečka ohcet

Na tradicionalni kmečki ohceti na Bledu sta se v nedeljo, 14. avgusta, poročila Suzana Hairilič in Peter Žemva, oba domačina z Bleda. Ohcetne prireditve s prikazom starih običajev in bogato kulturno zabavno ponudbo so se vrstile cel teden. IR

Nova Lekova domača lekarna (foto: Irena Kučina)

Zahvale

Ob boleči izgubi dragega moža

FRANCA POLAKA
iz Mojstrane,
upokojenca Železarne Jesenice,
delavca bivšega Plavža

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga v času bolezni obiskovali na domu in mu pomagali lajšati bolečine ter zdravnikom dr. Kokalju, dr. Krajniku, dr. Dežmanovi in sestri Cvetki.

Hvala tudi vsem sosedom in prijateljem za pomoč in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje.

Zahvaljujem se tudi praporščakom, družbenopolitičnim organizacijam in govorniku za poslovilne besede.

Žalujoča žena Fani

Ob boleči izgubi naše nadvse do-
bre mame

ANTONIJE KALAN,
roj. NOČ

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena pisna in ustna sočutja, darovano cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Posebej smo dolžni zahvaliti dr. Stojakoviču, višjemu med. tehniku Milanu Brusu in ostalemu osebju CIT ter kirurškega oddelka Bolnice Jesenice. Zahvaljujemo se tudi sodelavcem ERC Železarnes Jesenice, Integralu DO Viator TOZD Tovarni promet, sindikatu trgovskega podjetja Zarja, sodelavcem poslovalnice Domoprema, sodelavkam Kašte 2 ter TO Delikatosa.

Lepa hvala tudi pevcem Žirovnškega okteta za zapete žalostinke in župniku za lep pogrebni obred.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: hčerki Nada in Lidiya ter sinova Zvonko in Rudi z družinami ter ostalo sorodstvo

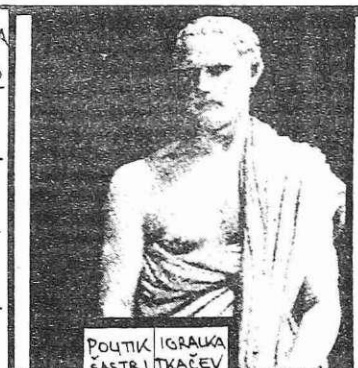
Sodelavcem Valjarne žice in profi-
lov se najlepše zahvaljujem za prele-
po darilo ob odhodu v pokoj.

Vsem skupaj želim še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu ter čimveč trdnega zdravja in medsebojnega razumevanja.

Hvala za vse.
Sodelavec Rafael Kolenc

Društvu upokojencev Jesenice se srčno zahvaljujem za čestitko ob mojem rojstnem dnevu. Želim jim še veliko uspeha pri nadaljnjem delu.
Ančka Jenstrle

Ob boleči izgubi dragega očeta se iskreno zahvaljujem sosedom za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

[illegible]

Na svetovnem prvenstvu padalci razočarani

Dve leti načrtnih priprav leških padalcev, ki v celoti sestavljajo državno člansko reprezentanco, je šlo v nič. Na 19. svetovnem padalskem prvenstvu v švedskem mestu NYKÖPING, približno 100 kilometrov od Stockholma, sta slaba organizacija tekmovalca in premočan stalni veter onemogočila izvedbo skokov na cilj z minimalno potrebnimi šestimi serijami, kar je pogoj za priznanje discipline. V ženskem tekmovalstvu jim je to uspelo. Izvedle so šest serij skokov na cilj in tri figurativne skoke. Moški pa so opravili samo dva skoka na cilj in tri v figurah.

Sodelovalo je 30 držav z 28 moškimi ekipami in 139 posamezniki ter 19 ženskih ekipami z 99 posamezniki. Ekipa po štele po pet tekmovalcev, v ekipni rezultatu pa so šteli samo štiri najboljši dosežki v vsaki seriji. Ker je imela naša ženska ekipa samo štiri tekmovalke, so se tudi vsi avti šteli v ekipni rezultat. Štiri tekmovalke je imela samo še turška ekipa. Našim je bilo tako že vnaprej zagotovljeno zadnje 19. mesto. Naši dve dobi tekmovalki sta ostali doma, ker Zagrreb in Sarajevo nista imela sredstev za pokrivanje stroškov. Odhod na svetovno prvenstvo so morali v celoti pokriti klubi tekmovalcev. Letalska zveza ni dala v ta namen niti dinarja.

Prava nesreča tega prvenstva je bilo vreme. Vsak dan je pihal močan veter z jakostjo preko 7 m/s, kar je zgornja meja za regularnost skokov. Letališče so prešle tudi dve fronti z dežjem in nekaj neviht, vendar veter ni ponehal in po dežju so bili oblaki skoraj do tal. Ko je bil veter pod 7 m/s, so bili oblaki preniški. Za tekmovalce jadrskih pilotov pa bi bilo vreme idealno, ker so bile na nebu kljub močnemu vetru izrazite kumulustrade, ki so za jadrsko letenje idealne.

Po prvem tednu, ko organizatorjem ni uspelo izpeljati več kot dveh serij skokov na cilj za moške, so tekmovalce pričeli preganjati iz postelj že ob 4. uri zjutraj, v želji, da bi zgodaj zjutraj opravili nekaj skokov, ko veter še ni bil premočan. Žal tudi iz tega ni bilo nič. Organizatorji so bili preveč zaverovani vase in jih ni veliko skrbelo, ali bodo izvedli regularno tekmovalstvo ali ne. Tako so tri dni pred koncem ob 18. uri, ko bi lahko v lepem vremenu začeli s skoki vse do 21.30 (tam je za dobro uro dalj svetlo kot pri nas), naložili tekmovalce v avtobuse in jih odpeljali v hotele.

Za dobro voljo med posedanjem in poležavanjem ter povijanjem v vse, kar je prišlo pod roke (jutranje temperature so bile 7 stopinj Celzija, čez dan pa 14 do 18 stopinj) in za zabavo in ogrevanje je poskrbel italijanski tekmovalec Marko, ki je zelo vneto organiziral »svetovno prvenstvo padalcev v odbojki«, kjer so zmagali Sovjeti pred Vzhodnimi Nemci in Čehoslovaki. Naši so izpadli že v prvem kolu v razburljivi tekmi s kitajsko ekipo.

Pravo tekmovalno vzdušje so pripravile ženske ekipe s skoki na cilj. V peti seriji so bolgarske in sovjetske tekmovalke odskočile pred nevihto, ta pa se je blizala tako hitro, da je neurje zajelo tekmovalke še visoko v zraku in jih odneslo daleč od letališča, na srečo vzdolž jezera. Kljub veliki nevarnosti, da jim odpovedo padala, se je vse srečno končalo. Posledice so se pokazale zadnji dan v šesti seriji, ko so bile sovjetske tekmovalke precej psihično prizadete in so namesto ene od kolajne dobile samo sedmo mesto, ker sta kar dve odlični tekmovalki skočili izven merilnega kroga v out. Zadnjo serijo so najbolje izvedle Vzhodne Nemke, ki so zmagale pred Kitajski in Čehoslovaki.

Med posamezniki je bila najboljša Kanadčanka Lisa Olsen z enim centimetrom. Naše so skakale v začetku slabo. Največ treme je imela Irena Avbelj, ki je imela zapored kar tri oute, v zadnjih dveh serijah pa ničlo in en centimeter. Kljub temu je veliko naredila, ker je bilo to šele njeno tretje tekmovalstvo v padalstvu. Letos se je prvič pomerila na republiškem, drugič na državnem prvenstvu, kjer je zmagala in že tretja tekma je bilo svetovno prvenstvo. Še posebno težko ji je bilo, ker je po dveh skokih figur bila na odličnem 20. mestu, med mladinkami pa na četrtem z možnostjo borbe za kolajno, a so ji sodniki zadnji tretji skok ocenili zelo strogo out in padec na 47. mesto. Figure je dobro skakala tudi Mira Grčić in se med mladinkami uvrstila na 12. mesto. V skokih na cilj je bila solidna Svetlana Simić s 13. centimetri in 31. mestom.

Moški so zaključili minimum treh skokov v figurah, kjer je bilo sojenje izredno strogo. Naš tekmovalec Bogdan Jug je bil zelo dober. V prvih dveh serijah je opravil komplet figur zelo hitro in bil med petnajsterico, vendar je zaradi majhnih napak dobil toliko pribitka na čas, da mu tudi tretji skok, ocenjen brez napak, ni prinesel več kot 30. mesto. Po dveh serijah je bil dobro uvrščen tudi Branko Mirt, a so mu tretji skok ocenili out.

Po dveh serijah skokov na cilj za moške je bilo te discipline konec. Kar 46 tekmovalcev je imelo po dveh skokih ničlo, med temi tudi Branko Mirt. Ostali naši so imeli po en in dva centimetra. Ekipa je bila na drugem mestu, skupaj s štirimi reprezentancami in dvema centimetrom. Izhodišče za zaključno borbo je bilo odlično, predvsem pa je bilo razpoloženje tekmovalcev sproščeno in vsi so si želeli pokazati visoko vrednost, ki jo naša ekipa tudi resnično ima. Žal je vse preloženo za dve leti na 20. svetovno prvenstvo, ki bo od 5. do 16. septembra 1990. leta v Lescah.

19th
World
Parachuting
Championships
28 July-7 August
1988
Nyköping
Sweden

Še eno neodpušljivo napako so naredili organizatorji. Na razglasitvi zmagovalcev, ki je bila nadvse skromna, so podelili kolajne samo v konkurenci posameznikov: ženske cilj, figure in kombinacija ter za moške samo figure. Za ekipno zmago v ženski konkurenci je samo zmagovalna ekipa dobila majhen pokalček v rangu našega občinskega pionirskega tekmovalstva, ostalim pa je nekdo od moidočih podal samo roko. Bilo je prav presunljivo in žalostno. Tudi pri ženskah posamezno — cilj so podelili tri bronaste medalje. Štiri tekmovalke so imele isti rezultat na tretjem mestu. Po pravilniku morajo skakati dodatne skoke toliko časa, da se na zmanjšani niči s premerom treh centimetrov razvrstijo z razlikami. Po prvem dodatnem skoku so tri skočile v ničlo (dve Kitajski in Čehinji), Bolgarica Angelova pa na štiri centimetre. Prve tri bi morale nadaljevati s skakanjem, a so zaradi napovedanega banketa to prekinili in vsem trem dodelili bronasto medaljo. Tako so Bolgarci dejansko ogoljufali.

Tudi zaključna slovesnost je bila za nas Slovence razočaranje. Pri večerji je dobil vsak samo pol kozarca vina, če pa je kdo hotel še kaj več, je moral svojo lahkomišelnost plačati z 18 kronami.

REZULTATI:
FIGURATIVNI SKOKI — Moški (3 serije): 1. Roland Eilenstein (DDR), 2. Zou Džimin (Kitajska), 3. Sergej Lanskov (SZ), 30. Bogdan Jug, 62. Darko Svetina, 67. Dušan Intihar, 81. Roman Božić, 104. Branko Mirt. Ženske: 1. Kerstin Gartner (DDR), 2. Li Rongrong (Kitajska), 3. Tamara Kačan (SZ), 44. Mira Grčić, 47. Irena Avbelj, 61. Svetlana Simić, 78. Helija Balassa.

SKOKI NA CILJ: Samo ženske: 1. Lisa Olsen (Kanada), 2. Gabriela Bauer (DDR), 3. Jana Kočarkova (ČSSR), Huang Čučen in Xiong Min (obe Kitajske) ... 31. Svetlana Simić, 62. Mira Grčić, 95. Irena Avbelj, 97. Helija Balassa.

Ekipa cilj: 1. DDR, 2. Kitajska, 3. ČSSR, 19. Jugoslavija.

Kombinacija ženske: 1. Kerstin Gartner (DDR), 2. Kornelija Fischer (DDR), 3. Natalija Filinkova.

EKIPE: 1. DDR, 2. Kitajska, 3. ČSSR, 19. Jugoslavija.

Leon Mesarič

Športniki ne mirujejo

V teh poletnih mesecih, ko športniki bolj ali manj mirujejo, sem se znašel na novem športnoturističnem središču Rogli. Ker sem precej navdušen planinec, sem šel na Štajersko z namenom, da bi izpolnil nekatere praznine v moji transverzalnici knjižici, vendar se od mojega planinstva na Rogli nisem ravno pretegnil.

Če sem v uvodu zapisal, da športniki mirujejo, je to le deloma res. Na Rogli sicer ni merjenja moči, a številni športniki delajo vse kaj drugo, kot mirujejo. V enem tednu so se tu izvršili državna košarkarska reprezentanca, KK Vojvodina, KK Maribor, državna boksarska reprezentanca, NK Jadran — Lama...

In tako je predvsem zaradi košarkarske reprezentance moje planinsko navdušenje hitro skopnelo. Moto je bil: »Rogli bo s svojo čudovito naravo še naprej stala, a vprašanje je, kdaj bom lahko zopet vsakodnevno užival v mojstrovinah Petroviča, Divca, Kukoča ter ostalih naših košarkarskih asov in to v živo.«

Od takrat naprej sem igral le še vlogo dopisnika jeseniškega Železjarja, ki spremlja priprave jugoslovanske košarkarske reprezentance.

Pod vodstvom zveznega trenerja Dušana Ivkovića ter njegovega pomočnika Janca Drvarića se je na Rogli zbralo 14 trenutno najboljših jugoslovanskih košarkarjev: D. Petrovič, Cvjetičanin, Radović, Obradović, Zdob, Radulović, Paspalj, Čutura, Kukoč, Vranković, Divac, Rada, Pecarski in Arapović. Od teh štirinajstih igralcev se bosta dva morala od reprezentance posloviti že pred olimpijskimi igrami, saj bo košarkarska reprezentanca v Seulu štela 12 igralcev. Vsi igralci vadijo izjemno zavzeto, tako, da bo zares škoda za dva, ki bosta odpadla, saj sta vložila skoraj dva meseca v tisto, česar ne bosta videla.

Košarkarji so ponavadi delali dvakrat na dan. Dopoldanski trening je potekal na prostem in je obsegal cel kup kondicijskih vaj. Kondicijske vaje so potekale tudi v trim kabinetu. Delo igralcev je potekalo brez pripomb in brez poškodb (to samo prica o odlični telesni pripravljenosti). Dopoldanski treningi v dvorani so bili za javnost zaprti, a za takšne, kot sem jaz, ni bilo ovir.

Tako je brez težav nastal moj prvi intervju z vrhunskim športnikom, članom državne reprezentance, ter kapetanom edinega slovenskega prvotigaša Smelta Olimpije, Juretom Zdvocem.

Približno mesec dni pred Seulom; kako so potekale reprezentančne priprave dosedaj, kaj vas še čaka in kakšna je trenutna forma celotne ekipe?

»Najprej smo se zbrali v Topolšici, kjer so začele priprave trajale en teden. Glavni namen teh uvodnih priprav je bil, priti v staro klubsko kondicijo. Zatem smo se zbrali tu na Rogli, kjer 14 dni vadimo razne taktične variante ter seveda nada-

lujemo s kondicijskimi pripravami. Rogli sledi 5 dni priprav v Novem Sadu. Tam bomo naše treninge bazirali na taktični pripravi za krajše turnirje po Španiji, kar je tudi najvažnejši del celotnih priprav za letošnje olimpijske igre. V Španiji bomo igrali tri ali štiri turnirje in tu bo že precej vidno, s kakšnimi možnostmi bomo štartali v Seulu. V Španiji bo določena ekipa dvanajstih reprezentantov, ki bo zastopala naše barve na olimpijskih igrah. Katera dva bosta odpadla, je zaenkrat še nemogoče napovedati, prav tako pa ne morem še nič povedati o trenutni formi, ker tekem praktično še nismo igrali. S Pirenejskega polotoka se vračamo 4. septembra, potem sta dva dneva prosta, pet dni pred odhodom v Seul pa se ekipa zbere, vendar še ne vemo, kje. V Seul gremo 11. septembra.«

Kakšne so vaše osebne možnosti, da se ustalite v tej množici zares dobrih igralcev, saj ste po golgem času eden od pretekcev Smelta Olimpije, ki si je priboril dres z državnim grbom?

»Možnosti vsekakor so, saj če jih ne bi bilo, potem sedaj ne bi bil na reprezentančnih pripravah.«

Zadnje čase ste imeli precej težav s poškodbami. Kako je s tem zdaj? Ali je ta poškodba mogoče ovira, da ne bi videli Seula?

»S poškodbami je sedaj vse v najlepšem redu. Ne čutim nobenih posledic in menim, da popolnoma enakopravno, kar se tiče zdravstvenega stanja, kandidiram za mesto v najboljši postavi.«

Kakšna naj bi bila v prihodnje igra reprezentance (ne samo v Seulu)? Ali bo podobna igri Smelta Olimpije v preteklem prvenstvu, torej poudarek na močni obrambi?

»Obramba je trenutno najvažnejši faktor v moderni košarki. Cela ekipa mora biti uigrana, ni več obrambe eden na enega, vsi morajo enotno dihati. Takšna naj bi bila tudi igra naše reprezentance.«

Koliko je ta reprezentanca sposobna narediti v Seulu; kaj pričakujete?

»Če ne bi bilo kolajne, bi bil to neuspeh. Glavna konkurenta sta ZDA in SZ. Američani prihajajo z najmočnejšo študentsko postavo, Sovjeti pa so vedno hudi tekme. Vendar moramo za končni uspeh zmagovati tudi v ostalih tekmah.«

Zanimanje za košarko je v Sloveniji zopet v porastu. Zasluge za to imate predvsem vi, košarkarji Olimpije. Letos so apetiti navijačev verjetno še večji. Ali bi lahko realno pričakovali ponovitev četrtega mesta, mogoče še kaj več; kako v pokalu Radivoja Korača?

»Naslednja sezona bo izjemno naporna. Čaka nas boj na treh frontah (državno prvenstvo, jugoslovanski pokal, pokal Radivoja Korača). Ambicije po precej visoke, vendar osebno menim, da če bi prišli v končni play off med prve štiri, bi bil to izjemni uspeh. Glavni konkurenti so Jugoplastika, Partizan, Cibona in Zadar. O pokalu Radivoja Korača ne morem povedati še nič, saj zrebanja še ni bilo, pa tudi klubske priprave so trenutno usmerjene le na domača tekmovalstva.«

Ali se trenutno na klubskih pripravah pozna odstopnost kapetana moštva in koliko časa boste rabili, da se vključite v moštvo, ki se pripravlja na novo sezono? »Odstopnost se pozna, vendar preveč težav ne bi smeli imeti, saj sta si načina igre v klubu in reprezentanci zelo podobna.«

Siniša Urošević

Mladi skakalci iz Rateč ne počivajo

Mladi skakalci Smučarskega društva iz Rateč ne počivajo niti v vročih poletnih dneh. Med šolanjem so zaradi učenja trenirali enkrat do dvakrat na teden. Tako, ko so se začele poletne šolske počitnice, pa so nadoknadili zamujeno in so trenirali ter se kondicijsko pripravljali štiri do petkrat tedensko. Udeležili so se tudi otvoritve smučarskih skakalnic iz plastike v Žirovnici. Od 2. do 8. avgusta pa so teden dni trenirali na plastičnih skakalnicah na Čehoslovskem, in sicer v Frenštadu na Moravskem. Treninga se je udeležilo 8 tekmovalcev in trener Branko Dolhar. Mladi skakalci so naredili od 120 do 150 skokov. Fantje, ki so skakali na manjši skakalnici, so naredili več skokov, fantje, ki so skakali na večji skakalnici, pa so naredili manj skokov. Uroš Smolič in Aljoša Dolhar pa sta svoje sposobnosti preizkusila tudi na 90-metrski skakalnici iz plastike. K uspešnemu treningu so pripomogli odlični pogoji, predvsem pa žičnica. Zanimivo je, da je trening na Čehoslovskem še vedno cenejši, kot pa, da bi se vsak dan vozili na treninge v Ljubljano ali Kranj.

Rateški skakalci sedaj intenzivno vadijo četrto sezono. V skupini je 18 fantov: trije so ciccibani, mlajši pionirji A so štirje, mlajši pionirjev B je šest, pet pa je starejših pionirjev. Njihov trener je znani skakalec Branko Dolhar iz Rateč, pri delu pa mu pomaga Valentin Vilman iz Javorniškega Rovta. Rateški skakalci načrtujejo prekritje 35-metrsk skakalnice v Planici s plastiko. Tako bi odpadli vedno dražji prevozniki stroški, povečala pa bi se tudi kvaliteta mladih skakalcev. Če bo Planški komite nudil obljubljeni pomoč, bodo zgradili in s plastiko prekrili še 15-metrsko skakalnico in 25-metrsko skakalnico. Rateški skakalci bi šli še letos radi trenirati na Čehoslovsko, enkrat na tekmovalstvo v Lomnici nad Popelko in dvakrat v Frenštad. Žal so večji del organizacije treningov prevzeli klubi, ker za delo občinske nordijske selekcije v letošnjem letu ni bilo dovolj denarja. Delo selekcije je bilo v preteklem letu zelo dobro, saj je bila selekcija po kvaliteti skokov uvrščena v višjo stopnjo kvalitete treniranja.

Lojze Kerštan

Zahtevno plezanje jeseniških alpinistov

Čeprav nam letošnje poletje ni najbolj naklonjeno, je bilo opravljenih precej dobrih vzponov. Zmanjšala se je kvantiteta. Vzponov je manj, so pa težki.

Naj na prvem mestu omenimo smer »Novi časi« v Škrlatici. Pred štirimi leti so jo prvi splezali naveza: Franček Knez, Silvo Karo in Janez Jeglič. Ocenili so jo VII- in je bila takrat ena prvih prvenstvenih smeri sedme stopnje. Triindvajsetega julija sta opravila prvo ponovitev Iztok Tomazin (AO Tržič) in Benjamin Ravnik. Plezala sta devet ur. Skala je krušljiva. Smer poteka preko rumenordevih odloMOV in spodnjem delu stene.

V tem ostenju sta Andrej Babič in Marjan Bohnec ponovila grapo med Škrlatico in Rakovo Špico. (V-VI, 500 m).

Največ smeri je bilo splezanih v Tamarju. V Travniku so plezali naslednje smeri: Zajedo, Grega Prezelj — Klemen Zupančič (VI-, 700 m). Aschenbrennerja: Marjan Bohnec — Andrej Babič (VI, 800 m). Varianto, Jože Uršelj — Evgen Morić (VI, A1; 800 m). Kombinacijo Črni biser — Varianta, Matjaž Ravhekar — Benjamin Ravnik (VI+, 800 m).

V steni Šit so plezali smer Belac — Zupan (V, 550 m) navezi Igor Zalokar — Tomaž Butinar in Matjaž Prezelj — Rok Štravs. Zajedo Šit (VI-, 550 m) Lea Mesarič — Evgen Morić. In še raz Jalovca Igor Zalokar — Tomaž Butinar (V-VI/IV-V, 350 m).

V Triglavu je bila opravljena druga ponovitev Stebra Franca-Jožefa. Plezala sta Tomazin — Ravnik. Smer poteka levo od Sfinge v ostenju, imenovanem »Mica«. Do nje se pride po smeri Prusik-Szalay (V-VI, 600 m). Sam steber pa je ocenjen VII, A1/VI+, 300 m. Celotnega plezanja

je enajst ur.

Helbo v Triglavu, eno najlepših smeri, sta lezla Andrej Babič — Marjan Bohnec (V-VI, A1).

Smer Sandija Wissiaka (V, 600 m) navezi: Igor Zalokar — Tomaž Butinar in Rafko Kolbl — Grega Prezelj. Skalaško z ladjo (V+/IV+, 1000 m) Tadej Pušavec — Goran Misir. Smer Kunaver — Drašler v Sfingi (VI, VII/Ao) naveza Evgen Morić — Miha Jensterle.

Splezana je tudi prvenstvena smer »Vojna tajna« po zajedu v levem delu Triglavu (V/IV, III, 700 m) so plezali: Brane Pečar — Martin Pavlovič (oba AO Mojstrana) in Evgen Morić — Miha Jensterle.

V trikotu Stenarja sta plezala Marjan Bohnec — Benjamin Ravnik, direktno smer (VII+, 600 m).

V Kamniških, v ostenju Vežice, pa Lahovo smer (VII+, 250 m) naveza Rafko Kolbl — Benjamin Ravnik.

V jeseniškem plezalnem vrtcu je bila plezana prvenstvena smer raz Kovačevca -IX. Po težavah se lahko primerja z znanimi smermi v Dolžanovi soteski pri Tržiču. Prvi zlezal Ravnik, prvi ponovil Matjaž Ravhekar.

V Grančiču nad Mojstrano pa smer po Črni plošči, ki jo na koncu zapira streha. Tu je ključno mesto (ocena VIII). Prvi prosto ponovil Ravnik v navezi z Bohnecom in Babičem. Ravnik je v Dolžanovi soteski ponovil: Disco vertikal (-IX), Tri srea (VIII+) in Mozartove kroglice (VII-I+).

To so težji vzponi, opravljeno pa je še precej lažjih. Upamo, da nam bo jeseni vreme bolj naklonjeno kakor nam je bilo pomladi in poleti.

Lojze Kerštan

Mednarodni turnir v baseballu

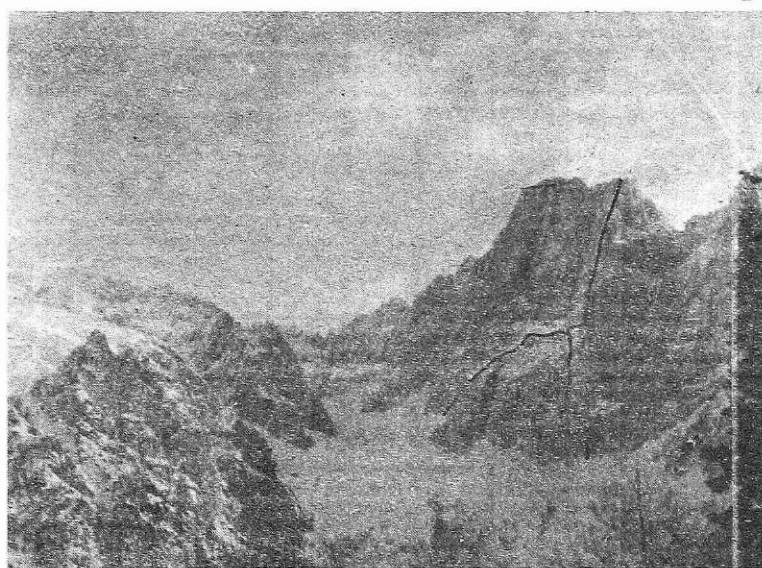
Na igrišču baseballa pod planiško velikanko je bil v soboto, 13. avgusta, in v nedeljo, 14. avgusta, 2. mednarodni turnir Alpe-Adria v baseballu z močno mednarodno udeležbo. V tem, tudi poleti čudovitem okolju, si je veliko gledalcev ogledalo zanimive boje, saj je bila zasedba precej močna. Na turnirju so nastopile ekipe: Black Panther iz Rancia in Saranzano iz Saranzana, obe ekipi sta iz Italije, ter selekcija 1. jugoslovanske lige in moštvo Planice.

V soboto dopoldne sta se najprej med seboj pomerili ekipi Saranzano in prva

selekcija Jugoslavije, popoldne pa Black Panther in Planica. V nedeljo dopoldne sta se za 3. mesto pomerili ekipi Saranzano in Black Panther, popoldne pa sta v finalu za 1. mesto tekmovali ekipi selekcije 1. jugoslovanske lige in Planica. 1. mesto mednarodnega turnirja Alpe-Adria je osvojila selekcija 1. jugoslovanske lige, drugo je bilo moštvo Planice, tretje mesto je osvojila ekipa Black Panther iz italijanskega Rancia, na četrto mesto pa se je uvrstilo moštvo Saranzano, ravno tako iz Italije.

Severna stena Triglava. Levo: Helba + Čopov steber; v sredini: Prusik-Szalay + Steber Franca Jožefa; desno: Smer Sandija Wissiaka (foto: Benjamin Ravnik)

Severna stena Škrlatice. Levo: Skalaški steber (IV — V, 700 m); desno: Novi časi (VII-, 350 m) (foto: Benjamin Ravnik)